

ВЕДАМАСЦІ

**ВЯРХОЎНАГА
САВЕТА
РЭСПУБЛІКІ
БЕЛАРУСЬ**

№ 29

1994 год

**ВЫДААННЕ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ**

МІНСК

ВЕДАМАСЦІ

ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

15 кастрычніка
1994 г.

№ 29(139)

Выдаюцца
з 1990 г.

З М Е С Т

*Законы і пастановы, прынятыя на шаснаццатай сесіі
Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
дванаццатага склікання*

- 501. Закон Рэспублікі Беларусь аб племянной справе ў жывёлагадоўлі.
- 502. Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб племянной справе ў жывёлагадоўлі".
- 503. Закон Рэспублікі Беларусь аб грамадскіх аб'яднаннях.

504. Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб грамадскіх аб'яднаннях".
505. Закон Рэспублікі Беларусь аб сувязі.
506. Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб сувязі".
507. Закон Рэспублікі Беларусь аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь.
508. Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь".
-

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

501 Аб племянной справе ў жывёлагадоўлі

Гэты Закон вызначае прававыя і эканамічныя асновы ажыццяўлення племянной справы ў жывёлагадоўлі, узаемаадносіны дзяржавы і ўладальнікаў племянной жывёлы і племянной прадукцыі. Ён накіраваны на дзяржаўнае стымуляванне і рэгуляванне дзейнасці па ўдасканаленню існуючых і стварэнню новых парод, захаванню генафонду, размнажэнню сельскагаспадарчай жывёлы (буйной рагатай жывёлы, свіней, коней, авечак, коз), пушных звяроў, птушкі, рыбы і пчол.

Дзеянне гэтага Закона распаўсюджваецца на фізічных і юрыдычных асоб незалежна ад форм уласнасці, якія ўтрымліваюць племянную жывёлу, выкарыстоўваюць племянную прадукцыю, займаюцца ўзнаўленнем жывёлы на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, а таксама на органы, што ажыццяўляюць дзяржаўнае кіраванне і дзяржаўны кантроль у галіне племянной справы ў Рэспубліцы Беларусь.

Артыкул 1. Вызначэнне паняццяў

У гэтым Законе прымяняюцца наступныя паняцці і іх азначэнні:

племянная справа — комплекс мерапрыемстваў у жывёлагадоўлі, накіраваных на захаванне, паляпшэнне і рацыянальнае выкарыстанне карысных спадчынных якасцей жывёлы;

племянная живёла — типовая для пэўнай пароды (кросу, лініі) живёла з дакладна вядомым паходжаннем, якая прызначана для ўзнаўлення гэтай пароды, яе асобных якасцей ці прадукцыі і павінна мець індывідуальны (гнездавы) нумар;

парода живёлы — дастаткова шматлікая група живёлы аднаго віду, якая валодае пэўнымі гаспадарча-карыснымі якасцямі і экстэр'ернымі прыметамі, масцю, стойка перадае гэтыя прыметы патомству і мае ў сваёй структуры неабходную колькасць ліній (кросаў), што дазваляе пазбегнуць бессістэмнага роднаснага развядзення ў пародзе;

племянная прадукцыя (прадукцыя племянной живёлы) — маладняк, сперма, эмбрыёны, яйцо, ікра, лічынкі, малькі, пчаламаткі, пчолапакеты, якія атрыманы ад племянных живёл;

племянная кніга — кніга, прызначаная для ўліку асабліва высокапрадукцыйнай племянной живёлы, яе паходжання і племянной каштоўнасці патомства;

племянное пасведчанне — дакумент устаноўленага ўзору, што выдаецца племянной гаспадаркай на кожную живёлу, партыю (групу) живёлы або яе прадукцыю пры адчужэнні на племя, у якім указваецца парода, пароднасць, прадукцыйнасць і паходжанне да трох пакаленняў продкаў;

генетычны пашпарт — дакумент устаноўленага ўзору, што выдаецца на племянную живёлу лабараторыяй генетычнай экспертызы для пацвярджэння яе паходжання.

Артыкул 2. Задачы племянной справы

Задачамі племянной справы з'яўляюцца:

развядзенне, гадоўля, рацыянальнае выкарыстанне і абарона племянной живёлы, захаванне яе здароўя і высокай пладавітасці;

накіраванае паляпшэнне прадукцыйнасці і іншых якасцей живёл;

удасканаленне сродкаў і метадаў ажыццяўлення племянной справы;

стварэнне новых парод (кросаў, ліній) племянной живёлы;

паступовае павелічэнне прадукцыйных і генетычных патрабаванняў, якім павінна адпавядаць племянная живёла;

атрыманне прадукцыі племянной живёлы;

захаванне генафонду, стварэнне генетычнай і генеалагічнай структуры парод і тыпаў живёл.

Артыкул 3. Заканадаўства аб племянной справе

Адносіны ў галіне племянной справы рэгулююцца гэтым Законам і выдадзенымі ў адпаведнасці з ім іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь, накіраванымі на развіццё племянной справы ў Рэспубліцы Беларусь.

Артыкул 4. Дзяржаўнае кіраванне племянной справай і дзяржаўны кантроль за племянной справай

Дзяржаўнае кіраванне племянной справай і дзяржаўны кантроль за племянной справай ажыццяўляюцца племянной службай рэспубліканскага органа выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважанага Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь і адпаведнымі племяннымі службаў абласцей і раёнаў.

Племянныя службы ўсіх узроўняў:

арганізуюць распрацоўку і рэалізацыю рэспубліканскіх праграм па племянной справе;

удзельнічаюць у распрацоўцы вучэбных праграм па падрыхтоўцы спецыялістаў у галіне племянной справы;

забяспечваюць распрацоўку і ўстанаўліваюць (зацвярджаюць) правілы вядзення племянной справы;

рэгулююць узаемадзеянне асоб, якія ажыццяўляюць племянную справу;

ажыццяўляюць міжнароднае супрацоўніцтва ў галіне племянной справы;

ажыццяўляюць іншую дзейнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Палажэнне аб дзяржаўнай племянной службе зацвярджаецца Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 5. Дзяржаўныя інспектары па племянной справе

Кіраўнікі племянных службаў рэспубліканскага органа выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважанага Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь, абласцей і раёнаў, а таксама іх намеснікі з'яўляюцца па пасадзе дзяржаўнымі інспектарамі па племянной справе.

Дзяржаўны інспектар па племянной справе нясе адказнасць за арганізацыю племянной справы ў адпаведным рэгіёне.

Дзяржаўны інспектар па племянной справе ажыццяўляе кантроль за выкананнем службовымі асобамі і грамадзянамі мерапрыемстваў па племянной справе, належным і своєчасовым выкананнем супрацоўнікамі адпаведнай племянной службы сваіх абавязкаў згодна з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Дзяржаўныя інспектары па племянной справе пры ажыццяўленні сваёй дзейнасці незалежныя ў межах сваёй кампетэнцыі і кіруюцца гэтым Законам і нарматыўнымі актамі, прынятымі ў адпаведнасці з ім.

Дзяржаўным інспектарам па племянной справе прадастаўляюцца паўнамоцтвы па ажыццяўленню кантролю за выкананнем заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб племянной справе органамі дзяржаўнага кіравання, юрыдычнымі і фізічнымі асобамі, якія ажыццяўляюць племянную справу на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

Дзяржаўныя інспектары па племянной справе ў межах сваёй кампетэнцыі маюць права:

бесперашкодна наведваць фізічных і юрыдычных асоб, якія займаюцца племянной справай, і атрымліваць ад іх бязвыплатна інфармацыю, неабходную для ажыццяўлення кантролю за выкананнем заканадаўства аб племянной справе;

даваць гэтым асобам прадпісанні аб устараненні выяўленых парушэнняў заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб племянной справе і ажыццяўляць кантроль за выкананнем гэтых прадпісанняў;

прыпыняць рэалізацыю племянной жывёлы і племянной прадукцыі пры выяўленні парушэнняў парадку племяннога ўліку і тэхналогіі вытворчасці;

ажыццяўляць нагляд за прымяненнем новых тэхналогій, інструментаў, абсталявання, матэрыялаў, біятэхнічных метадаў у селекцыі і ўзнаўленні жывёлы;

не дапускаць выкарыстання жывёлы і прадукцыі ў якасці племянных, калі яны не адпавядаюць устаноўленым патрабаванням;

ставіць пытанне перад адпаведнай племянной службай аб пазбаўленні гаспадаркі статусу племянной;

прыцягваць да адміністрацыйнай адказнасці асоб, вінаватых у парушэннях заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб племянной справе;

заяўляць іскі і ўдзельнічаць у судаводстве ад імя племянной службы.

Артыкул 6. Племянныя кнігі

Племянныя кнігі вядуцца ў Рэспубліцы Беларусь па пародах племянной жывёлы на падставе ўліковых даных, што прадстаўляюцца племянной службе рэспубліканскага органа выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважанага Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь, юрыдычнымі і фізічнымі асобамі, якія займаюцца племянной справай.

Парадак вядзення племянных кніг вызначаецца рэспубліканскім органам выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважаным Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 7. Навуковае і метадычнае забеспячэнне племянной справы

Навуковае і метадычнае забеспячэнне племянной справы, у тым ліку ўдасканалення тэхналогій, стварэння інструментаў, абсталявання і біяпрэпаратаў, што выкарыстоўваюцца ў племянной справе, ажыццяўляе Акадэмія аграрных навук Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Крыніцы фінансавання племянной справы

Фінансаванне рэспубліканскіх праграм па племянной справе, умацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы племянных гаспадарак рэспубліканскай уласнасці, захаванне генафонду рэдкіх парод жывёлы, выданне спецыяльнай літаратуры па племянной справе ажыццяўляюцца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

Па рашэнню мясцовых Саветаў дэпутатаў фінансаванне работ па штучнаму асемянненню жывёлы, вызначэнню яе прадукцыйнасці, ацэнцы вытворнікаў племянной жывёлы па якасці патомства, правядзенню выставак і конкурсаў па племянной справе, умацаванню і рэканструяванню матэрыяльна-тэхнічнай базы племянных гаспадарак камунальнай уласнасці ажыццяўляецца за кошт сродкаў мясцовых бюджэтаў.

Утрыманне дзяржаўнай племянной службы фінансуецца за кошт сродкаў адпаведнага бюджэту.

Артыкул 9. Права на ажыццяўленне племянной справы

Племянной справай на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь могуць займацца фізічныя і юрыдычныя асобы незалежна ад форм уласнасці пры ўмове вядзення ўліку паходжання і прадукцыйнасці племянной жывёлы, якую яны разводзяць.

Службовыя асобы і спецыялісты дзяржаўнай племянной службы, а таксама спецыялісты па племянной справе племянных гаспадарак (за выключэннем сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак) павінны мець зоатэхнічную ці ветэрынарную адукацыю.

Фізічныя і юрыдычныя асобы, якія займаюцца племянной справай, маюць права:

самастойна выбіраць формы ажыццяўлення дзейнасці ў галіне племянной справы;

адчужаць і набываць племянную жывёлу і племянную прадукцыю пры наяўнасці на іх племянных пасведчанняў;

уступаць у асацыяцыі, таварыствы і іншыя аб'яднанні па развядзенню жывёлы, ажыццяўленню племянной справы, па рэалізацыі і набыццю племянной жывёлы і яе прадукцыі;

прымаць удзел у ажыццяўленні рэспубліканскіх праграм па племянной справе;

прымаць удзел у выстаўках, аўкцыёнах племянной жывёлы і племянной прадукцыі;

ажыццяўляць іншыя дзеянні, якія не супярэчаць гэтаму Закону.

Артыкул 10. Выкарыстанне і рэалізацыя племянной жывёлы і племянной прадукцыі

Усе юрыдычныя і фізічныя асобы, што выкарыстоўваюць племянную жывёлу і племянную прадукцыю, павінны ажыццяўляць мерапрыемствы па племянной справе ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Рэалізацыя племянной жывёлы і яе прадукцыі на племя ажыццяўляецца толькі пры наяўнасці племяннога пасведчання, якое выдаецца ўладальнікам племянной жывёлы або племянной прадукцыі.

Племянная жывёла і племянная прадукцыя рэалізуюцца за межы Рэспублікі Беларусь пры наяўнасці на гэта дазволу рэспубліканскага органа выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважанага Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь, або ўпаўнаважаных ім органаў.

Артыкул 11. Племянныя гаспадаркі

У залежнасці ад якасці і колькасці племянной жывёлы і яе парод, узроўню прадукцыйнасці гэтай жывёлы племянныя гаспадаркі падраздзяляюцца на племянныя заводы, селекцыйна-гібрыдныя цэнтры, племптушкарэпрадуктары, племянныя саўгасы (калгасы). Дазваляецца стварэнне племянной сялянскай (фермерскай) гаспадаркі.

Аднясенне гаспадарак да адпаведнай племянной катэгорыі, а таксама наданне сялянскай (фермерскай) гаспадарцы статусу племянной праводзіцца шляхам атэстацыі. Пры гэтым улічваюцца пагалоўе і якасць племянной жывёлы, вопыт работы і адпаведная кваліфікацыя персаналу, тэхнічная аснашчанасць і тэхналогія вытворчасці, адпаведнасць вытворчасці ветэрынарна-санітарным нормам. Па выніках атэстацыі гаспадарцы выдаецца пашпарт племянной гаспадаркі.

Палажэнне аб парадку і ўмовах правядзення атэстацыі племянных гаспадарак і ўзор пашпарта племянной гаспадаркі зацвярджаюцца Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Племянную справу ажыццяўляюць таксама племянныя прадпрыемствы (станцыі), якія з'яўляюцца спецыялізаванымі сельскагаспадарчымі прадпрыемствамі (спецыялізаванымі падраздзяленнямі такіх прадпрыемстваў), што выкарыстоўваюць племянных вытворнікаў, адбіраюць іх прадукцыю для штучнага асемянення, і выпрабавальныя станцыі, якія з'яўляюцца сельскагаспадарчымі спецыялізаванымі падраздзяленнямі юрыдычных асоб і праводзяць выпрабаванні спадчынных якасцей племянной жывёлы.

Дзяржаўныя племянныя заводы, селекцыйна-гібрыдныя цэнтры, выпрабавальныя станцыі, племянныя доследныя і племянныя эксперыментальныя гаспадаркі, племптушкарэ-прадуктары знаходзяцца ў рэспубліканскай уласнасці.

Артыкул 12. Гарантыі племянным гаспадаркам

Племянныя гаспадаркі знаходзяцца пад аховай дзяржавы. Умяшанне ў дзейнасць племянных гаспадарак у выпадках, не прадугледжаных заканадаўствам, забараняецца.

Пагалоўе племянной жывёлы племянной гаспадаркі і яе маёмасць могуць падзяляцца толькі з дазволу рэспубліканскага органа выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважанага Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Адабранне зямель сельскагаспадарчага прызначэння ў племянных гаспадарак дазваляецца толькі пры ўмове прадастаўлення ім адначасова іншых зямельных участкаў і пакрыцця страт у адпаведнасці з зямельным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 13. Кармленне і ўтрыманне племянной жывёлы

Кармленне і ўтрыманне племянной жывёлы ажыццяўляюцца ў адпаведнасці з рэспубліканскімі стандартамі, зацверджанымі organамі, упаўнаважанымі Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 14. Удасканаленне існуючых і стварэнне новых парод жывёлы

Удасканаленне існуючых і стварэнне новых парод (кросаў, ліній) жывёлы вядуцца па рэспубліканскіх селекцыйных праграмах, якія зацвярджае Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 15. Узнаўленне жывёлы

Узнаўленне жывёлы ў дзяржаўных, калектыўных і прыватных гаспадарках вядзецца шляхам штучнага асемяннення і непасрэднага выкарыстання племянных вытворнікаў, якія маюць племянныя пасведчанні.

Парадак выкарыстання племянных вытворнікаў або іх спермы вызначаецца рэспубліканскімі селекцыйнымі праграмамі.

Для ўзнаўлення буйной рагатай жывёлы і свіней прымяняецца сперма ад племянных вытворнікаў, атрыманая на дзяржаўных прадпрыемствах па племянной справе і штучнаму асемянненню сельскагаспадарчай жывёлы і на станцыях па штучнаму асемянненню. Племянныя вытворнікі, якія выкарыстоўваюцца на ўказаных прадпрыемствах і станцыях, павінны мець генетычны пашпарт.

Артыкул 16. Вызначэнне прадукцыйнасці племянной жывёлы

Прадукцыйнасць племянной жывёлы вызначаецца іх уладальнікамі або на дагаворнай аснове — спецыялістамі лабараторый, кантрольна-выпрабавальных станцый і іншых спецыялізаваных арганізацый па племянной справе на падставе ўліковых узаважванняў, вымярэнняў і вызначэнняў якасных паказчыкаў жывёлы і яе прадукцыі.

Парадак вызначэння прадукцыйнасці племянной жывёлы ўстанаўліваецца рэспубліканскім органам выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважаным Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 17. Вызначэнне племянной каштоўнасці жывёлы

Племянная каштоўнасць жывёлы вызначаецца на падставе ўліковых даных аб паходжанні жывёлы, яе ўласнай прадукцыйнасці, прадукцыйнасці патомства і іншых даных.

Парадак і ўмовы вызначэння племянной каштоўнасці жывёлы зацвярджаюцца рэспубліканскім органам выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважаным Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 18. Адказнасць за парушэнне заканадаўства аб племянной справе

Фізічныя асобы, вінаватыя ў занясенні ў племянныя пасведчанні недакладных даных аб племянной жывёле, у выкарыстанні для асемяннення вытворнікаў і іх прадукцыі без племянных пасведчанняў або недабраякаснай племянной прадукцыі, а на дзяржаўных прадпрыемствах па племянной справе і штучнаму асемянненню сельскагаспадарчай жывёлы і

станцыях па штучнаму асемянненню — і без генетычнага пашпарта, у рэалізацыі племянной жывёлы і яе прадукцыі на племя без племяннога пасведчання, а за межы Рэспублікі Беларусь — без дазволу рэспубліканскага органа выканаўчай улады ў галіне сельскай гаспадаркі, упаўнаважанага Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь, або ўпаўнаважаных ім органаў, а таксама ў парушэнні патрабаванняў па правядзенню ўліку і нумарацыі племянной жывёлы і вызначэнню яе каштоўнасці і прадукцыйнасці, нясуць адміністрацыйную і іншую адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

У выпадку рэалізацыі племянной жывёлы і племянной прадукцыі без племянных пасведчанняў ці з дакументамі, якія ўтрымліваюць ілжывыя звесткі аб жывёле і прадукцыі, на юрыдычную асобу, якая дапусціла гэтыя парушэнні, дзяржаўны інспектар па племянной справе накладвае штраф у суме ад аднакратнага да трохкратнага памеру выручкі ад рэалізацыі такім чынам жывёлы і прадукцыі.

Штрафы, якія накладваюцца ў адпаведнасці з гэтым Законам, накіроўваюцца ў пазабюджэтныя фонды мясцовых Саветаў дэпутатаў і выкарыстоўваюцца для падтрымання племянной справы.

Органы дзяржаўнай племянной службы павінны кампенсаваць страты, нанесеныя юрыдычнымі і фізічнымі асобамі ў выніку незаконных дзеянняў супрацоўнікаў гэтых органаў.

Гаспадарка можа быць пазбаўлена пашпарта племянной гаспадаркі за неаднаразовыя на працягу года парушэнні ці грубае парушэнне заканадаўства аб племянной справе.

Артыкул 19. Вырашэнне спрэчак

Спрэчкі, якія ўзнікаюць пры ажыццяўленні племянной справы, вырашаюцца судом у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 20. Міжнародныя дагаворы

Калі міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь устанавлены іншыя правілы, чым тыя, якія змяшчаюцца ў гэтым Законе, то прымяняюцца правілы міжнародных дагавораў.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.ЛУКАШЭНКА.

28 верасня 1994 г., г.Мінск.
№ 3244—ХІІ.

ПАСТАНОВА ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

502 Аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб племянной справе ў жывёлагадоўлі"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

1. Да прыняцця заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з дадзеным Законам акты дзеючага заканадаўства Рэспублікі Беларусь дзейнічаюць у той частцы, у якой яны не супярэчаць дадзенаму Закону.

2. Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь:

да 1 студзеня 1995 года ўнесці ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прыняцці заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з нормамі Закона Рэспублікі Беларусь "Аб племянной справе ў жывёлагадоўлі";

да 1 снежня 1994 года прыняць нарматывныя акты, прадугледжаныя Законам Рэспублікі Беларусь "Аб племянной справе ў жывёлагадоўлі", і прывесці ў адпаведнасць з ім раней прынятыя рашэнні Урада.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь М.ГРЫБ.

28 верасня 1994 г., г. Мінск.
№ 3245—XII.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

503 Аб грамадскіх аб'яднаннях

Гэты Закон рэгулюе грамадскія адносіны, якія ўзнікаюць у сувязі з рэалізацыяй права грамадзян на аб'яднанне, і вызначае прынцыпы ўтварэння, рэгістрацыі і дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў.

РАЗДЗЕЛ I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Паняцце грамадскага аб'яднання

Грамадскім аб'яднаннем з'яўляецца добраахвотнае фарміраванне грамадзян, якое яны ўтварылі на аснове агульнасці інтарэсаў для сумеснай рэалізацыі грамадзянскіх, эканамічных, сацыяльных і культурных правоў.

Дзеянне гэтага Закона не распаўсюджваецца на палітычныя партыі, прафесійныя саюзы і рэлігійныя арганізацыі, арганізацыі, створаныя organami дзяржаўнага кіравання, органы тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання, іншыя грамадскія фарміраванні, парадак стварэння і дзейнасці якіх вызначаецца асобнымі заканадаўчымі актамі.

Артыкул 2. Права грамадзян на аб'яднанне

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць права па сваёй ініцыятыве ствараць грамадскія аб'яднанні і ўступаць у дзеючыя грамадскія аб'яднанні.

Замежныя грамадзяне і асобы без грамадзянства могуць уступаць у дзеючыя грамадскія аб'яднанні, калі гэта прадугледжана іх статутамі.

Артыкул 3. Абмежаванні пры стварэнні і дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў

Не дапускаецца стварэнне грамадскіх аб'яднанняў, дзейнасць якіх накіравана на звяржэнне ці насільнае змяненне канстытуцыйнага ладу, парушэнне цэласнасці і бяспекі дзяржавы, прапаганду вайны, насілля, распальванне нацыянальнай, рэлігійнай і расавай варожасці.

Артыкул 4. Прынцыпы стварэння і дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў

Грамадскія аб'яднанні ствараюцца і дзейнічаюць на аснове прынцыпаў добраахвотнасці, самастойнасці і галоснасці.

Грамадскія аб'яднанні засноўваюць сваю дзейнасць згодна са статутам і ажыццяўляюць яе ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Законам і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 5. Дзяржава і грамадскія аб'яднанні

Дзяржава забяспечвае захаванне і абарону правоў і законных інтарэсаў грамадскіх аб'яднанняў. Умяшанне дзяржаўных органаў і службовых асоб у дзейнасць грамадскіх аб'яднанняў, таксама як і ўмяшанне грамадскіх аб'яднанняў у дзейнасць дзяржаўных органаў і службовых асоб не

дапускаяцца, акрамя выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Дзяржава можа аказваць ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку дапамогу грамадскім аб'яднанням у ажыццяўленні імі статутнай дзейнасці.

Артыкул 6. Статус грамадскіх аб'яднанняў

На тэрыторыі Рэспублікі Беларусь ствараюцца і дзейнічаюць міжнародныя, рэспубліканскія і мясцовыя грамадскія аб'яднанні.

Міжнародным прызнаецца грамадскае аб'яднанне, дзейнасць якога распаўсюджваецца на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь (адной або некалькіх адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак) і тэрыторыю адной або некалькіх замежных дзяржаў і якое мае там арганізацыйныя структуры.

Рэспубліканскім прызнаецца грамадскае аб'яднанне, дзейнасць якога распаўсюджваецца на тэрыторыю ўсёй Рэспублікі Беларусь і якое мае заснавальнікаў у большасці яе абласцей.

Мясцовым прызнаецца грамадскае аб'яднанне, дзейнасць якога распаўсюджваецца на тэрыторыю адной або некалькіх адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак.

Артыкул 7. Заканадаўства аб грамадскіх аб'яднаннях

Заканадаўства аб грамадскіх аб'яднаннях складаецца з Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, гэтага Закона і іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

РАЗДЗЕЛ II. СТВАРЭННЕ ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ І СПЫНЕННЕ ІХ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 8. Парадак стварэння грамадскіх аб'яднанняў

Грамадскія аб'яднанні ствараюцца па ініцыятыве не менш дзесяці грамадзян Рэспублікі Беларусь, якія дасягнулі ўзросту 18 гадоў.

Маладзёжныя і дзіцячыя грамадскія аб'яднанні могуць стварацца грамадзянамі Рэспублікі Беларусь, якія дасягнулі ўзросту 16 гадоў.

Грамадскія аб'яднанні могуць засноўваць саюзы грамадскіх аб'яднанняў.

Заснавальнікі грамадскага аб'яднання склікаюць устаноўчы з'езд (канферэнцыю, агульны сход, іншае ўстаноўчае арганізацыйнае мерапрыемства), на якім прымаюцца рашэнне

аб стварэнні грамадскага аб'яднання, яго статут і ўтвараюцца кіруючыя і кантрольныя органы.

Артыкул 9. Членства ў грамадскіх аб'яднаннях

Членамі грамадскіх аб'яднанняў могуць быць грамадзяне, якія дасягнулі ўзросту 16 гадоў. У выпадках, прадугледжаных статутам грамадскага аб'яднання, яго членамі могуць быць асобы, якія не дасягнулі гэтага ўзросту і маюць адпаведны пісьмовы дазвол сваіх законных прадстаўнікоў.

Грамадскія аб'яднанні могуць мець фіксаванае і нефіксаванае членства.

Артыкул 10. Кіраўнікі грамадскіх аб'яднанняў

Кіраўнікамі грамадскіх аб'яднанняў, а таксама членамі іх кантрольна-рэвізійных органаў могуць быць толькі паўналетнія асобы.

Артыкул 11. Статуты грамадскіх аб'яднанняў

Статуты грамадскіх аб'яднанняў павінны прадугледжваць:

- 1) назву, мэты, задачы і метады дзейнасці аб'яднання;
- 2) тэрыторыю дзейнасці;
- 3) умовы, парадак набыцця і страты членства ў аб'яднанні ў выпадках, калі яно мае фіксаванае членства;
- 4) структуру аб'яднання і ўмовы стварэння яго арганізацыйных структур;
- 5) правы і абавязкі членаў грамадскага аб'яднання;
- 6) кампетэнцыю, парадак утварэння і тэрміны паўнамоцтваў кіруючых і кантрольна-рэвізійных органаў;
- 7) крыніцы і парадак фарміравання ўласнасці аб'яднання; орган, правамоцны прымаць рашэнні аб набыцці, распадарэнні і адчужэнні ўласнасці;
- 8) парадак унясення змяненняў і дапаўненняў у статут аб'яднання;
- 9) парадак рэарганізацыі або ліквідацыі аб'яднання і выкарыстання маёмасці, якая засталася;
- 10) юрыдычны адрас аб'яднання.

У статуте могуць прадугледжвацца і іншыя палажэнні, якія адносяцца да стварэння і дзейнасці грамадскага аб'яднання і не супярэчаць заканадаўству Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Назва і сімволіка грамадскіх аб'яднанняў

Назвы грамадскіх аб'яднанняў, у тым ліку скарачаныя, і іх сімволіка павінны адрознівацца ад назваў і сімволікі іншых грамадскіх аб'яднанняў, зарэгістраваных у Рэспубліцы

Беларусь, і не парушаць правоў на інтэлектуальную ўласнасць. Не дапускаецца выкарыстанне слоў "Рэспубліка Беларусь", "Беларусь" у якасці назвы грамадскага аб'яднання, дзяржаўнай сімволікі або афіцыйнай назвы ці сімволікі іншай дзяржавы.

Грамадскія аб'яднанні маюць права на выкарыстанне ў сваёй назве асабістага імя грамадзяніна толькі з яго згоды, а ў выпадку смерці грамадзяніна — з агульнай згоды перажывушых яго мужа (жонкі), бацькоў і паўналетніх дзяцей. У выпадках, калі такія асобы адсутнічаюць, пытанне аб выкарыстанні асабістага імя ў назве вырашаецца самім грамадскім аб'яднаннем.

Назвы і сімволіка грамадскіх аб'яднанняў не могуць служыць прапагандзе мэт, указаных у частцы першай артыкула 3 гэтага Закона.

Назвы грамадскіх аб'яднанняў, у тым ліку скарачаныя, і іх сімволіка павінны адрознівацца ад назваў тых грамадскіх аб'яднанняў, у тым ліку скарачаных, і іх сімволікі, якія ліквідаваны па рашэнню суда.

Сімволіка грамадскіх аб'яднанняў зацвярджаецца іх кіруючымі органамі ў адпаведнасці са статутамі і падлягае дзяржаўнай рэгістрацыі органам, які рэгіструе (зарэгіструаў) грамадскае аб'яднанне.

Артыкул 13. Рэгістрацыя грамадскіх аб'яднанняў

Міжнародныя і рэспубліканскія грамадскія аб'яднанні рэгіструюцца Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь.

Мясцовыя грамадскія аб'яднанні рэгіструюцца ўпраўленнямі юстыцыі выканаўчых камітэтаў абласных, Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў па месцы знаходжання кіруючага органа аб'яднання.

Для рэгістрацыі грамадскага аб'яднання ў месячны тэрмін з дня яго заснавання ў орган, які ажыццяўляе рэгістрацыю, падаюцца:

- 1) заява, падпісаная не менш чым трыма членамі кіруючага органа;
- 2) статут;
- 3) пратакол устаноўчага з'езда (канферэнцыі, агульнага сходу, іншага ўстаноўчага арганізацыйнага мерапрыемства);
- 4) дакумент банка, які пацвярджае аплату рэгістрацыйнага збору;
- 5) матэрыялы, якія пацвярджаюць выкананне патрабаванняў гэтага Закона:

звесткі аб ініцыятарах стварэння грамадскага аб'яднання (для фізічнай асобы — прозвішча, імя, год нараджэння, месца жыхарства, грамадзянства; для саюзаў грамадскіх аб'яднанняў — копіі пасведчанняў аб рэгістрацыі грамадскіх аб'яднанняў і выпіскі з пратаколаў пасяджэнняў кіруючых органаў, на якіх былі прыняты рашэнні аб выступленні ў якасці заснавальнікаў);

заява асоб, указаных у частцы другой артыкула 12 гэтага Закона, аб згодзе на выкарыстанне ў назве грамадскага аб'яднання асабістага імя грамадзяніна;

рашэнне вышэйшага органа аб наданні паўнамоцтваў членам кіруючага органа з надзяленнем іх правам прадстаўляць грамадскае аб'яднанне ў працэсе рэгістрацыі ці ў выпадку спрэчак у судзе.

Заява аб рэгістрацыі грамадскага аб'яднання разглядаецца ў месячны тэрмін з дня яе паступлення. Па выніках разгляду прымаецца рашэнне аб рэгістрацыі грамадскага аб'яднання, адтэрміноўцы ў рэгістрацыі або адмове ў рэгістрацыі. Рашэнне выдаецца ці накіроўваецца па пошце кіруючаму органу грамадскага аб'яднання не пазней чым у трохдзённы тэрмін пасля яго прыняцця.

Пры ўнясенні змяненняў у асноўныя палажэнні статута, указаныя ў пунктах 1 і 2 часткі першай артыкула 11 гэтага Закона, грамадскія аб'яднанні падлягаюць рэгістрацыі ў тым жа парадку і ў той жа тэрмін, якія прадугледжаны гэтым артыкулам. Пры ўнясенні ў статут іншых змяненняў рэгістрацыі падлягаюць толькі гэтыя змяненні.

З дня рэгістрацыі грамадскае аб'яднанне набывае правы юрыдычнай асобы.

Паведамленне аб рэгістрацыі грамадскага аб'яднання публікуецца ў афіцыйным выданні.

Артыкул 14. Адтэрміноўка рэгістрацыі

Рэгістрацыя можа быць адкладзена на тэрмін да трох месяцаў, калі парушаны парадак стварэння грамадскіх аб'яднанняў, прадугледжаны гэтым Законом.

У рашэнні аб адтэрміноўцы рэгістрацыі павінны быць указаны прычыны, па якіх адкладаецца рэгістрацыя грамадскага аб'яднання.

Артыкул 15. Адмова ў рэгістрацыі грамадскага аб'яднання

Грамадскаму аб'яднанню адмаўляецца ў рэгістрацыі ў наступных выпадках, калі:

1) статут сведчыць аб тым, што мэты і метады дзейнасці грамадскага аб'яднання супярэчаць Канстытуцыі Рэспублікі

Беларусь, гэтаму Закону і іншым актам заканадаўства Рэспублікі Беларусь;

2) у трохмесячны тэрмін не выкананы патрабаванні, указаныя ў рашэнні аб адтэрміноўцы рэгістрацыі.

У выпадку адмовы ў рэгістрацыі грамадскага аб'яднання кіруючаму органу паведамляецца аб гэтым пісьмова ў межах тэрміну, устаноўленага для рэгістрацыі, з указаннем матываў адмовы і парушаных прававых норм.

Артыкул 16. Парадак уліку арганізацыйных структур грамадскіх аб'яднанняў

Выканаўчыя камітэты Саветаў дэпутатаў бяруць на ўлік арганізацыйныя структуры грамадскіх аб'яднанняў, калі статутнымі дакументамі аб'яднання прадугледжана, што арганізацыйныя структуры з'яўляюцца юрыдычнымі асобамі.

Для пастаноўкі на ўлік кіраўніцтва аб'яднання прадстаўляе ў месячны тэрмін гэтым органам адпаведныя дакументы аб стварэнні арганізацыйнай структуры.

Артыкул 17. Абскарджанне адмовы ў рэгістрацыі грамадскага аб'яднання

Калі рэгістрацыя грамадскага аб'яднання ў прадугледжаны тэрмін не адбылася ці ў ёй адмоўлена па матывах, якія заснавальнікі грамадскага аб'яднання лічаць не маючымі падстаў, яны могуць абскардзіць прынятае рашэнне ў судовым парадку ў месячны тэрмін з дня атрымання гэтага рашэння.

Рашэнне Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь абскарджваецца ў Вярхоўны Суд Рэспублікі Беларусь, рашэнні ўпраўленняў юстыцыі выканаўчых камітэтаў абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў — адпаведна ў абласных і Мінскі гарадскі суды.

Артыкул 18. Пасведчанне аб рэгістрацыі грамадскіх аб'яднанняў

Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь і ўпраўленні юстыцыі выканаўчых камітэтаў абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў выдаюць пасведчанні аб рэгістрацыі грамадскіх аб'яднанняў.

Пасведчанне афармляецца рэгіструючым органам у трохдзённы тэрмін пасля прыняцця рашэння аб рэгістрацыі.

Артыкул 19. Збор за рэгістрацыю грамадскага аб'яднання

За рэгістрацыю грамадскіх аб'яднанняў і іх сімвалаў (калі рэгістрацыя сімвалаў адбываецца неадначасова з рэгістрацыяй аб'яднання) бярэцца збор у парадку і памерах, устаноўленых Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 20. Дзяржаўны рэстр грамадскіх аб'яднанняў

Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь вядзе Дзяржаўны рэстр грамадскіх аб'яднанняў.

Упраўленні юстыцыі выканаўчых камітэтаў абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў вядуць рэстр грамадскіх аб'яднанняў. Адпаведныя даныя ў дзесяцідзённы тэрмін перадаюцца ў Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 21. Рэарганізацыя або ліквідацыя грамадскіх аб'яднанняў

Рэарганізацыя грамадскіх аб'яднанняў (зліццё, далучэнне, раздзяленне, выдзяленне і пераўтварэнне) ажыццяўляецца па рашэнню іх вышэйшых органаў. Рэгістрацыя новаўтвораных пасля рэарганізацыі грамадскіх аб'яднанняў ажыццяўляецца ў агульным парадку.

Грамадскія аб'яднанні могуць быць ліквідаваны:

- 1) па рашэнню іх вышэйшых органаў;
- 2) па рашэнню суда на падставах, прадугледжаных артыкулам 29 гэтага Закона.

Ліквідацыя міжнародных і рэспубліканскіх грамадскіх аб'яднанняў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь праводзіцца па рашэнню Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь па прадстаўленню Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь.

Ліквідацыя мясцовых грамадскіх аб'яднанняў праводзіцца па рашэнню абласных і Мінскага гарадскога судоў па месцы знаходжання кіруючых органаў грамадскіх аб'яднанняў па прадстаўленню ўпраўленняў юстыцыі выканаўчых камітэтаў абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў.

Сродкі і маёмасць ліквідаваных грамадскіх аб'яднанняў пасля задавальнення маёмасных прэтэнзій накіроўваюцца на мэты, прадугледжаныя іх статутамі.

Рашэнне вышэйшага органа грамадскага аб'яднання аб яго ліквідацыі або адпаведнае рашэнне суда накіроўваецца ў рэгіструючы і фінансавы органы, Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь і публікуецца ў афіцыйным выданні.

На падставах рашэнняў вышэйшага органа грамадскага аб'яднання або суда адпаведны рэгіструючы орган выключае ліквідаванае грамадскае аб'яднанне з рэстра грамадскіх аб'яднанняў, а Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь — з Дзяржаўнага рэстра грамадскіх аб'яднанняў.

РАЗДЗЕЛ III. ПРАВЫ І ЎМОВЫ ДЗЕЙНАСЦІ ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ

Артыкул 22. Правы грамадскіх аб'яднанняў

Грамадскія аб'яднанні карыстаюцца наступнымі правамі:

1) бесперашкодна атрымліваць і распаўсюджваць інфармацыю, якая мае дачыненне да іх дзейнасці; засноўваць уласныя і карыстацца ва ўстаноўленым парадку дзяржаўнымі сродкамі масавай інфармацыі; ажыццяўляць выдавецкую дзейнасць;

2) прадстаўляць і абараняць правы і законныя інтарэсы сваіх членаў (удзельнікаў) у дзяржаўных, гаспадарчых і грамадскіх органах і арганізацыях;

3) утвараць у неабходных выпадках за кошт уласных сродкаў структурныя падраздзяленні;

4) ажыццяўляць вытворча-гаспадарчую дзейнасць, накіраваную на вырашэнне статутных мэт і задач;

5) мець свае сімвалы (эмблему, вымпел, значок і іншыя).

Артыкул 23. Матэрыяльна-фінансавая аснова дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў

Грамадскія аб'яднанні могуць мець ва ўласнасці любую маёмасць, неабходную ім для матэрыяльнага забеспячэння дзейнасці, прадугледжанай статутам, за выключэннем аб'ектаў, якія згодна з законам могуць знаходзіцца толькі ва ўласнасці дзяржавы.

Грашовыя сродкі грамадскіх аб'яднанняў фарміруюцца з:

1) уступных і членскіх узносаў (калі іх выплата прадугледжана статутам);

2) добраахвотных ахвяраванняў;

3) паступленняў ад правядзення лекцый, выставак, спартыўных і іншых мерапрыемстваў, латарэй;

4) даходаў ад вытворча-гаспадарчай дзейнасці;

5) іншых не забароненых заканадаўствам паступленняў.

Сродкі і маёмасць грамадскіх аб'яднанняў не могуць пераразмяркоўвацца паміж членамі гэтых аб'яднанняў і выкарыстоўваюцца толькі для выканання статутных мэт і задач; дапускаецца выкарыстанне грамадскімі аб'яднаннямі сваіх сродкаў на дабрачынныя мэты, нават калі гэта не ўказана ў статутах.

Артыкул 24. Абарона правоў грамадскіх аб'яднанняў

Абарона правоў і законных інтарэсаў грамадскіх аб'яднанняў ажыццяўляецца ў судовым парадку, калі іншае не прадугледжана заканадаўчымі актамі.

РАЗДЗЕЛ IV. КАНТРОЛЬ ЗА АДПАВЕДНАСЦЮ ДЗЕЙНАСЦІ ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ ЗАКАНАДАЎСТВУ І СТАТУТАМ. АДКАЗНАСЦЬ ЗА ПАРУШЭННЕ ЗАКАНАДАЎСТВА

Артыкул 25. Кантроль за адпаведнасцю дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў заканадаўству і статутам

Нагляд за адпаведнасцю дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і законам Рэспублікі Беларусь ажыццяўляюць Генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь і падначаленыя яму пракуроры.

Кантроль за адпаведнасцю дзейнасці грамадскіх аб'яднанняў іх статутам ажыццяўляюць органы, якія зарэгістравалі дадзеныя аб'яднанні.

Службовыя асобы органаў, якія зарэгістравалі грамадскія аб'яднанні, у межах сваіх абавязкаў маюць права ўдзельнічаць ва ўсіх мерапрыемствах гэтых аб'яднанняў, знаёміцца з іх дакументамі і рашэннямі, патрабаваць і атрымліваць інфармацыю па пытаннях статутнай дзейнасці грамадскага аб'яднання.

Кантроль за фінансавай дзейнасцю грамадскіх аб'яднанняў, у тым ліку за крыніцамі іх даходаў, памерамі атрыманых імі сродкаў і выплатай падаткаў ажыццяўляюць дзяржаўныя падатковыя органы.

Іншае ўмяшанне ў дзейнасць грамадскіх аб'яднанняў забараняецца.

Артыкул 26. Адказнасць за парушэнне заканадаўства

Грамадскія аб'яднанні, службовыя асобы і грамадзяне за парушэнні гэтага Закона нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Грамадскае аб'яднанне, якое нанесла незаконнымі дзеяннямі матэрыяльны або маральны ўрон грамадзянам або юрыдычным асобам, абавязана пакрыць прычынены ўрон у парадку, прадугледжаным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 27. Віды спагнанняў

За парушэнне гэтага Закона ў дачыненні да грамадскіх аб'яднанняў могуць быць прыменены наступныя віды спагнанняў:

- 1) пісьмовае папярэджанне;
- 2) ліквідацыя грамадскага аб'яднання.

Артыкул 28. Пісьмовае папярэджанне

У выпадку ўчынення грамадскім аб'яднаннем дзеянняў, якія супярэчаць патрабаванням гэтага Закона, акрамя выпадкаў, калі парушэнне цягне за сабой ліквідацыю аб'яднання па рашэнню суда, парушэння іншых актаў заканадаўства, а таксама патрабаванняў статута, якія датычацца мэт, задач і метадаў дзейнасці аб'яднання, кіруючаму органу гэтага грамадскага аб'яднання выносіцца рэгіструючым органам пісьмовае папярэджанне.

Папярэджанне выдаецца ці накіроўваецца па пошце кіруючаму органу грамадскага аб'яднання не пазней чым у трохдзённы тэрмін пасля яго вынясення.

Артыкул 29. Ліквідацыя грамадскага аб'яднання

Грамадскае аб'яднанне ліквідуецца па рашэнню суда ў выпадках:

- 1) учынення аб'яднаннем дзеянняў, указаных у артыкуле 3 гэтага Закона;
- 2) паўторнага на працягу года ўчынення дзеянняў, за якія было вынесена пісьмовае папярэджанне;
- 3) калі пры рэгістрацыі грамадскага аб'яднання з боку яго заснавальнікаў былі дапушчаны парушэнні гэтага Закона.

РАЗДЗЕЛ V. МІЖНАРОДНЫЯ СУВЯЗІ ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ. МІЖНАРОДНЫЯ ДАГАВОРЫ

Артыкул 30. Міжнародныя сувязі грамадскіх аб'яднанняў

Грамадскія аб'яднанні ў адпаведнасці з іх статутамі могуць уступаць у міжнародныя грамадскія аб'яднанні, удзельнічаць у стварэнні міжнародных саюзаў грамадскіх аб'яднанняў, падтрымліваць прамыя міжнародныя кантакты і сувязі, заключаць адпаведныя пагадненні і рабіць іншыя захады, якія не супярэчаць заканадаўству Рэспублікі Беларусь і яе міжнародным абавязацельствам.

Артыкул 31. Дзейнасць арганізацыйных структур грамадскіх аб'яднанняў замежных дзяржаў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь

Філіялы, аддзяленні, прадстаўніцтвы і іншыя арганізацыйныя структуры грамадскіх аб'яднанняў замежных дзяржаў ствараюцца і дзейнічаюць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь у адпаведнасці з гэтым Законам і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 32. Міжнародныя дагаворы

Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правілы, чым тыя, што змяшчаюцца ў гэтым Законе, прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.ЛУКАШЭНКА.

4 кастрычніка 1994 г., г.Мінск.
№ 3254—XII.

П А С Т А Н О В А ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

504 Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб грамадскіх аб'яднаннях"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб грамадскіх аб'яднаннях" з дня яго апублікавання.

Да прымянення заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з названым Законом акты дзеючага заканадаўства прымяняюцца ў той частцы, у якой яны не супярэчаць гэтаму Закону.

2. Даручыць Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь у шасцімесячны тэрмін:

унесці ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы па прыняццю заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законом Рэспублікі Беларусь "Аб грамадскіх аб'яднаннях";

прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Законам;

забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі і ведамствамі рэспублікі іх нарматывных актаў, якія супярэчаць указанаму Закону;

вызначаць парадак публікацыі паведамленняў аб рэгістрацыі або ліквідацыі грамадскіх аб'яднанняў.

3. Міністэрству юстыцыі Рэспублікі Беларусь, упраўленню юстыцыі выканаўчых камітэтаў абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў у адпаведнасці з гэтым Законом правесці да 1 красавіка 1995 года перарэгістрацыю раней зарэгістраваных грамадскіх аб'яднанняў.

Міністэрству юстыцыі Рэспублікі Беларусь часова да прыняцця адпаведнага заканадаўчага акта зарэгістраваць новы Статут Гандлёва-прамысловай палаты Рэспублікі Беларусь з захаваннем яе назвы.

4. Кантроль за выкананнем гэтай Пастановы ўскласці на Камісію Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па пытаннях галаснасці, сродкаў масавай інфармацыі і правоў чалавека.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь М.ГРЫБ.

4 кастрычніка 1994 г., г.Мінск
№ 3255—XII

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

505 Аб сувязі

Гэты Закон устанаўлівае правы і абавязкі дзяржаўных органаў, суб'ектаў гаспадарання па кіраванню, уладанню і распараджэнню сродкамі сувязі і аказанню паслуг сувязі. Закон абараняе інтарэсы карыстальнікаў паслугамі сувязі.

Артыкул 1. Прызначэнне сувязі

Сувязь з'яўляецца адной з асноўных частак гаспадарчай і сацыяльнай інфраструктуры Рэспублікі Беларусь і прызначана

для задавальнення патрэб дзяржаўных органаў, юрыдычных і фізічных асоб у паслугах электрычнай і паштовай сувязі.

Сетка электрычнай сувязі — гэта комплекс тэхнічных сродкаў, якія забяспечваюць перадачу і прыём сігналаў, што адлюстроўваюць гукі, відарысы, пісьмовы тэкст, знакі або паведамленні любога роду, па правадной, аптычнай, радыёсістэме або іншых электрамагнітных сістэмах.

Сетка паштовай сувязі — гэта цэласная сістэма прадпрыемстваў сувязі і транспарту, якія забяспечваюць прыём, апрацоўку, перавозку і дастаўку паштовых адпраўленняў, пенсій і дапамог, а таксама распаўсюджванне перадачнага друку і аказанне іншых дадатковых паслуг.

Артыкул 2. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб сувязі

Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб сувязі складаецца з Канстытуцыі, гэтага Закона і іншых нарматыўных актаў.

Правілы аказання паслуг сувязі, выкарыстання сродкаў сувязі і частотнага рэсурсу зацвярджаюцца ў парадку, які вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 3. Уласнасць на сеткі і сродкі сувязі

На тэрыторыі Рэспублікі Беларусь суб'екты гаспадарання, якія ажыццяўляюць паслугі сувязі, ствараюцца на аснове разнастайных форм уласнасці.

Сеткі электрычнай сувязі могуць знаходзіцца ва ўласнасці дзяржавы, а таксама ва ўласнасці юрыдычных і фізічных асоб.

Выключнае права стварэння сеткі паштовай сувязі ў Рэспубліцы Беларусь з выкарыстаннем знакаў паштовай аплаты належыць дзяржаве ў парадку, які вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Маёмасць дзяржаўных прадпрыемстваў сувязі адносіцца выключна да рэспубліканскай уласнасці.

Артыкул 4. Дзяржаўнае кіраванне сувяззю

Дзяржаўнае кіраванне сувяззю ў Рэспубліцы Беларусь ажыццяўляецца спецыяльна ўпаўнаважаным Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь органам выканаўчай улады*.

Орган кіравання сувяззю мае права кантролю за станам усіх сетак электрасувязі, якія маюць выхад на агульнадзяржаўныя сеткі электрасувязі, у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Каардынацыю міжведамасных пытанняў у галіне развіцця сувязі і інфарматыкі ажыццяўляе Міжведамасны каардына-

* У далейшым — орган кіравання сувяззю.

цыйны савет пры органе кіравання сувяззю. Склад гэтага Савета і палажэнне аб ім зацвярджаюцца Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 5. Радыечастотны рэсурс і геастацыянарная арбіта

Радыечастотны рэсурс і геастацыянарная арбіта ўяўляюць сабой абмежаваныя прыродныя рэсурсы, кіраванне выкарыстаннем якіх з'яўляецца выключным правам дзяржавы.

Распрацоўку і рэалізацыю палітыкі ў галіне планавання, размеркавання і эфектыўнага выкарыстання радыечастотнага рэсурсу, а таксама забеспячэнне электрамагнітнай сумяшчальнасці радыеэлектронных сродкаў ажыццяўляе Дзяржаўная камісія па радыечастотах, склад і палажэнне аб якой зацвярджаюцца Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Міжнародна-прававая абарона частотна-тэрытарыяльных прысваенняў радыеэлектронных сродкаў, а таксама радыечастот і пунктаў размяшчэння геастацыянарных касмічных станцый, якія належаць Рэспубліцы Беларусь, забяспечваецца дзяржаўнымі органамі ў адпаведнасці з міжнароднымі дагаворамі.

Радыеэлектронныя сродкі сувязі, якія з'яўляюцца крыніцай электрамагнітнага выпраменьвання, падлягаюць рэгістрацыі органамі Дзяржаўнай інспекцыі Рэспублікі Беларусь па электрасувязі. Парадак іх рэгістрацыі вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 6. Ліцэнзаванне і сертыфікацыя

Дзейнасць юрыдычных і фізічных асоб у галіне сувязі ў Рэспубліцы Беларусь, а таксама выкарыстанне радыечастотнага рэсурсу ажыццяўляюцца на аснове ліцэнзій (спецыяльных дазволаў).

Парадак ліцэнзавання ўстанаўліваецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь. У тым ліку заканадаўствам можа быць устаноўлена абмежаванне канкурэнцыі на асобныя віды дзейнасці ў галіне сувязі шляхам выдачы абмежаванай колькасці ліцэнзій.

Сродкі сувязі агульнага карыстання, радыеэлектронныя сродкі сувязі індывідуальнага карыстання з радыевыпраменьваннем, акрамя радыеаматарскай апаратуры, якая працуе ў дазволёных дыяпазонах, падлягаюць сертыфікацыі.

Юрыдычныя і фізічныя асобы, якія займаюцца дзейнасцю ў галіне сувязі без ліцэнзій або з парушэннем парадку іх

выкарыстання, а таксама без неабходных сертыфікатаў, нясуць адказнасць у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам.

Артыкул 7. Ведамасная сувязь, сувязь юрыдычных і фізічных асоб

Для задавальнення вытворчых і іншых патрэб дзяржаўныя прадпрыемствы, установы і арганізацыі могуць ствараць неабходныя ўласныя віды сувязі, радыёнавігацыі, сігналацыі (ведамасную сувязь) у парадку, устаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Юрыдычныя і фізічныя асобы, у тым ліку і замежныя, таксама могуць ствараць неабходныя ўласныя віды сувязі ў тым жа парадку, што і дзяржаўныя прадпрыемствы, установы і арганізацыі.

Ведамасныя сеткі і сродкі сувязі, сеткі і сродкі сувязі юрыдычных і фізічных асоб могуць быць уключаны ў дзяржаўную сетку сувязі.

Да дзяржаўнай сеткі сувязі дапускаецца падключэнне толькі сертыфікаваных ва ўстаноўленым парадку сродкаў сувязі.

Пры невыкананні правілаў тэхнічнай эксплуатацыі ўладальнікамі ведамасных сетак і сродкаў сувязі, а таксама сетак і сродкаў сувязі, якія належаць юрыдычным і фізічным асобам, дзяржаўныя прадпрыемствы сувязі маюць права адключаць гэтыя сеткі і сродкі сувязі ад дзяржаўнай сеткі.

Урадавая сувязь з'яўляецца спецыяльнай сістэмай сувязі, якая функцыянуе ў інтарэсах органаў дзяржаўнай улады ў парадку, які вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Выкарыстанне зямель сувязі

Суб'ектам гаспадарання, якія ажыццяўляюць сваю дзейнасць у галіне сувязі, зямельныя ўчасткі прадастаўляюцца ў парадку і на ўмовах, вызначаных Кодэксам Рэспублікі Беларусь аб зямлі і іншым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, у памерах, неабходных для ажыццяўлення іх дзейнасці.

Суб'екты гаспадарання ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь маюць права пракладаць камунікацыі сувязі праз масты, тунелі, вуліцы, збудаванні, калектары, забароненыя зоны, лясы.

Артыкул 9. Ахова сродкаў, збудаванняў сувязі і радыёчастотнага рэсурсу

Сродкі, збудаванні сувязі і радыёчастотны рэсурс знаходзяцца пад аховай дзяржавы.

У мэтах забеспячэння эксплуатацыі тэхнічных сродкаў, бесперабойнай работы і захаванасці сістэм сувязі, збудаванняў і іншых аб'ектаў сувязі ўстанаўліваюцца ахоўныя зоны і ствараюцца прасекі ў лясах.

Парадак аховы сродкаў, збудаванняў сувязі і радыёчастотнага рэсурсу вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Мясцовыя Саветы дэпутатаў, выканаўчыя і распарадчыя органы абавязаны неадкладна аказваць прадпрыемствам сувязі садзейнічанне ў ліквідацыі аварый, якія выкліканы стыхійнымі бедствамі, і ў аднаўленні сродкаў сувязі, выдзяляючы ў выпадку неабходнасці рабочую сілу, транспартныя і іншыя тэхнічныя сродкі з кампенсаваннем ім затрат ва ўстаноўленым парадку.

Артыкул 10. Развіццё сродкаў сувязі

Фінансаванне развіцця, рэканструкцыі сетак і сродкаў сувязі агульнага карыстання ажыццяўляецца за кошт асінгаванняў, якія накіроўваюцца на развіццё інфраструктуры.

Пры праектаванні новых і рэканструкцыі існуючых грамадскіх будынкаў, збудаванняў і жылых дамоў выканаўчыя і распарадчыя органы, міністэрствы, дзяржаўныя камітэты, ведамствы і суб'екты гаспадарання абавязаны прадугледжваць па ўзгадненню з адпаведнымі прадпрыемствамі сувязі тэлефанаізацыю і радыёфікацыю гэтых будынкаў, збудаванняў і жылых дамоў па ўстаноўленых нормах, а таксама ўстройванне абаненцкіх паштовых шафаў (скрынак) у пад'ездах жылых дамоў, якія маюць два і больш паверхаў, і забяспечваць выкананне гэтых работ нараўне з іншымі камунікацыямі.

Артыкул 11. Тайна карэспандэнцыі, тэлефонных і іншых паведамленняў

Тайна карэспандэнцыі, тэлефонных і іншых паведамленняў ахоўваецца законам.

Работнікі прадпрыемстваў сувязі абавязаны захоўваць тайну перапіскі асоб, якія карыстаюцца паслугамі сувязі, не парушаць тайну тэлефонных размоў, тэлеграфных і іншых паведамленняў, калі іншае не прадугледжана законам.

Работнікі прадпрыемстваў сувязі, службовыя і іншыя асобы, якія дапусцілі парушэнні ўказаных палажэнняў, прыцягваюцца да адказнасці ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Ільготы і прывілеі пры карыстанні сродкамі сувязі

Для шэрага службовых асоб Рэспублікі Беларусь, іншых дзяржаў і міжнародных арганізацый у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь і міжнароднымі пагадненнямі могуць устанаўлівацца прывілеі пры карыстанні дзяржаўнай паштовай, тэлефоннай, тэлеграфнай і іншымі відамі сувязі.

Пэралік службовых асоб і парадак карыстання сродкамі сувязі вызначаюцца Кабінетам Міністраў Рэспублікі Беларусь, а таксама міжнароднымі пагадненнямі.

Для асобных катэгорый грамадзян заканадаўствам Рэспублікі Беларусь могуць устанаўлівацца льготы, якія датычацца прадастаўлення, карыстання і аплаты паслуг сувязі.

Артыкул 13. Тарыфы на паслугі сувязі

Тарыфы на паслугі сувязі ўстанаўліваюцца ў парадку, які вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Пры ўстанаўленні льгот па аплаце паслуг сувязі ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь кампенсаванне прадпрыемствам сувязі недаатрыманых сум даходаў ажыццяўляецца з рэспубліканскага бюджэту, а ў астатніх выпадках робіцца юрыдычнымі асобамі або органамі, якія ўстанаўліваюць ільготы.

Артыкул 14. Выкарыстанне транспартных сродкаў

Суб'екты гаспадарання ў галіне сувязі маюць пераважнае права на выкарыстанне чыгуначнага, марскога, рачнога, паветранага і аўтамабільнага транспарту агульнага карыстання для перавозкі пошты па прызначэнню, а таксама аварыйна-аднаўленчых каманд і тэхнічных сродкаў з аплатай за кошт сродкаў адпаведных прадпрыемстваў сувязі.

Транспартныя сродкі, што належаць дзяржаўным прадпрыемствам сувязі і выкарыстоўваюцца для тэхналагічных патрэб, не могуць быць выкарыстаны іншымі прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі для правядзення работ, якія не адносяцца да дзейнасці прадпрыемстваў сувязі.

Артыкул 15. Выданне знакаў паштовай аплаты

Выключнае права на выданне знакаў паштовай аплаты належыць органу кіравання сувяззю.

Органам кіравання сувяззю ўстанаўліваюцца ўзоры знакаў паштовай аплаты, іх наміналы і тыражы, арганізуецца выданне і распаўсюджванне гэтых знакаў.

Артыкул 16. Права карыстання сувяззю

Любой фізічнай і юрыдычнай асобе на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь гарантуецца права карыстання дзяржаўнымі сеткамі сувязі агульнага прызначэння пры ўмове выканання правілаў карыстання сродкамі сувязі, якія ўстанаўліваюцца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Паведамленні, якія датычацца бяспекі чалавечага жыцця на моры, зямлі, у паветры і касмічнай прасторы, уключаючы эпідэміялагічныя паведамленні, павінны перадавацца ў прыярытэтным парадку ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь пры стыхійных бедствах, эпідэміях, эпідэміях і іншых надзвычайных абставінах мае права прыпынення дзейнасці любых сетак і сродкаў сувязі, а таксама прыярытэтнага выкарыстання любых сетак і сродкаў сувязі незалежна ад іх прыналежнасці.

Артыкул 17. Адказнасць пры аказанні паслуг сувязі

Суб'екты гаспадарання, якія прадаставілі паслугі сувязі, нясуць матэрыяльную адказнасць перад кліентам за іх невыкананне або неналежнае выкананне, акрамя выпадкаў, прадугледжаных артыкулам 18 гэтага Закона або міжнароднымі канвенцыямі, пагадненнямі і іх выканаўчымі рэгламентамі.

Артыкул 18. Вызваленне ад адказнасці

Прадпрыемствы, якія прадастаўляюць паслугі сувязі, вызваляюцца ад адказнасці:

за ўрон, нанесены з прычыны неадольнай сілы*;

калі пашкоджанне або знішчэнне паштовага адпраўлення адбылося па віне адпраўшчыка;

калі пашкоджанне або знішчэнне паштовага адпраўлення адбылося з прычыны яго асаблівых уласцівасцей;

калі паштовае адпраўленне атрымана кліентам ва ўстаноўленым парадку;

калі паштовае, дакументальнае адпраўленне знішчана, канфіскавана на падставах, устаноўленых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

* Пад неадольнай сілай у гэтым Законе разумеюцца ўзнікшыя незалежна ад волі прадпрыемства, што прадаставіла паслугі сувязі, тэхнічныя перашкоды або перабоі ў аказанні паслуг сувязі ў выніку стыхійнага бедства, катастрофы або іншых надзвычайных здарэнняў, якіх той, хто прадаставіў паслугі сувязі, не мог прадбачыць або прадухіліць.

Артыкул 19. Парадак выдачы інфармацыі аб паштовых адпраўленнях і перадаваемых паведамленнях

Інфармацыя аб паштовых адпраўленнях або паведамленнях, якая перадаецца па сетцы электрасувязі, можа выдавацца прадпрыемствам, якое прадастаўляе паслугі сувязі, толькі адпраўшчыку, адрасату або іх прадстаўнікам, а таксама адпаведным дзяржаўным органам у прадугледжаных законам выпадках.

Артыкул 20. Абмежаванні ў перасылцы паштовых адпраўленняў

Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь мае права ўстанаўліваць часовыя абмежаванні на прыём паштовых адпраўленняў.

У выпадках, калі ўзнікаюць падазрэнні аб наяўнасці ў паштовым адпраўленні забароненых да перасылкі рэчываў або прадметаў, работнікі прадпрыемства сувязі маюць права патрабаваць ад адпраўшчыка прад'яўлення паштовай пасылкі або бандэролі ў раскрытым выглядзе. У выпадку нязгоды адпраўшчыка работнік прадпрыемства сувязі мае права адмовіць у прыёме адпраўлення.

Артыкул 21. Мытны кантроль паштовых адпраўленняў

Міжнародныя паштовыя адпраўленні ў час перамяшчэння праз мытную мяжу Рэспублікі Беларусь прадпрыемствамі сувязі павінны прад'яўляцца для кантролю мытным органам.

Парадак перамяшчэння рэчаў праз мытную мяжу ў міжнародных паштовых адпраўленнях вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 22. Улікова-справаздачны час, які ўжываецца ў сувязі

У тэхнічных працэсах перадачы паведамленняў і інфармацыі юрыдычнымі і фізічнымі асобамі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь ужываецца адзіны ўлікова-справаздачны час — беларускі.

У міжнароднай сувязі ўлікова-справаздачны час вызначаецца міжнароднымі дагаворамі.

Артыкул 23. Міжнароднае супрацоўніцтва

Міжнароднае супрацоўніцтва ў галіне сувязі рэгулюецца міжнароднымі дагаворамі.

Калі міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правілы, чым тыя, якія змяшчаюцца ў гэтым Законе, то прымяняюцца правілы міжнародных дагавораў.

Артыкул 24. Адказнасць за парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб сувязі

Асобы, якія парушаюць патрабаванні заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб сувязі, прыцягваюцца да адказнасці ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.ЛУКАШЭНКА.

5 кастрычніка 1994 г., г.Мінск.
№ 3273—ХІІ.

П А С Т А Н О В А ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

506 Аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб сувязі"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб сувязі" з 1 студзеня 1995 года.

2. Устаноўчы, што да прывядзення заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з указаным Законом акты дзеючага заканадаўства прымяняюцца ў той частцы, у якой яны не супярэчаць дадзенаму Закону.

3. Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь да 1 красавіка 1995 года:

прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні дзеючых заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з дадзеным Законом;

устаанавіць парадак ліцэнзавання дзейнасці юрыдычных і фізічных асоб у галіне сувязі, а таксама выкарыстання радыёчастотнага рэсурсу;

распрацаваць парадак рэгістрацыі радыёэлектронных сродкаў сувязі, якія з'яўляюцца крыніцай электрамагнітнага выпраменьвання;

вызначыць і зацвердзіць парадак аховы сродкаў, збудаванняў сувязі і частотнага рэсурсу;

устанавіць парадак кантролю за станам усіх сетак электрасувязі, якія маюць выхад на агульнаграмадскія сеткі электрычнай сувязі;

прыняць іншыя неабходныя рашэнні, якія забяспечваюць рэалізацыю дадзенага Закона;

прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з дадзеным Законам;

забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі, дзяржаўнымі камітэтамі і ведамствамі Рэспублікі Беларусь нарматывных актаў, якія супярэчаць дадзенаму Закону.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь М.ГРЫБ.

5 кастрычніка 1994 г., г.Мінск.
№ 3274—XII.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

507 Аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь

Гэты Закон, зыходзячы з Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, рэгулюе грамадскія адносіны па ўстанаўленню арганізацыйна-прававых і эканамічных асноў назапашвання, уліку, захоўвання і выкарыстання дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь.

Глава I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЗЖЭННІ

Артыкул 1. **Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь**

Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь складаецца з гэтага Закона і іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 2. Нацыянальны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь

Нацыянальны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь — гэта сукупнасць дакументаў, якія створаны ў Беларусі ў працэсе дзяржаўнай, эканамічнай, грамадска-палітычнай, сацыяльна-культурнай дзейнасці на розных этапах развіцця дзяржавы. Дакументы Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца гістарычнай і культурнай спадчынай, здабыткам народа Беларусі, яго дакументальнай памяццю і службаю задавальненню патрэб грамадства і дзяржавы, рэалізацыі правоў і законных інтарэсаў грамадзян. Дакументы Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь захоўваюцца ў дзяржаўных архівах, у тым ліку ведамасных, архівах недзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый і прыватных архівах фізічных асоб.

Артыкул 3. Архівы ў Рэспубліцы Беларусь

Асноўнымі відамі архіваў Рэспублікі Беларусь з'яўляюцца дзяржаўныя, ведамасныя архівы, архівы недзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый і прыватныя архівы фізічных асоб.

Пад дзяржаўным архівам разумеецца дзяржаўная архіўная ўстанова, якая ажыццяўляе прыём і пастаяннае захоўванне архіўных дакументаў у інтарэсах карыстальнікаў.

Пад ведамасным архівам разумеецца дзяржаўная архіўная ўстанова або структурнае падраздзяленне, якія захоўваюць дакументы на працягу вызначанага тэрміну на сваім прадпрыемстве, ва ўстанове і ў арганізацыі.

Пад архівам недзяржаўных прадпрыемстваў, арганізацый і устаноў разумеецца архіўная ўстанова, якая ажыццяўляе прыём і пастаяннае захоўванне архіўных дакументаў, за выключэннем дакументаў па асабоваму складу, зарэгістраваная ва ўстаноўленым законам парадку.

Пад прыватным архівам разумеецца комплекс архіўных дакументаў, якія створаны асобай, сям'ёй, родам ці набыты ім (імі) на законных падставах, знаходзяцца ў яго (іх) валоданні і зарэгістраваны ва ўстаноўленым парадку Дзяржаўнай архіўнай службай Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 4. Абавязкі юрыдычных і фізічных асоб у фарміраванні Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўныя органы, прадпрыемствы, установы і арганізацыі незалежна ад форм уласнасці, грамадскія аб'яднанні, а таксама фізічныя асобы абавязаны забяспечваць наакупленне, улік, захоўванне і выкарыстанне архіўных

дакументаў у адпаведнасці з патрабаваннямі, выкладзенымі ў гэтым Законе і іншых актах заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Глава II. НАЦЫЯНАЛЬНЫ АРХІЎНЫ ФОНД РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 5. Склад Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Нацыянальны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь складаецца з дакументаў, сабраных у працэсе дзейнасці прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый, якія існавалі і існуюць на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і за яе межамі. Сюды адносяцца дакументы:

вышэйшых і мясцовых дзяржаўных органаў, пракуратуры, органаў дзяржаўнай бяспекі, унутраных спраў, абароны і іх навучальных устаноў, натарыята, загсаў;

прадпрыемстваў прамысловасці, сельскай гаспадаркі і іншых галін эканомікі незалежна ад форм уласнасці;

устаноў і арганізацый навукі, культуры, адукацыі, аховы здароўя, кінематаграфіі, тэлебачання, радыё і друку;

прафесійных саюзаў, кааператывных, творчых і іншых грамадскіх аб'яднанняў;

устаноў рэлігійных арганізацый уключна да аддзялення царквы ад дзяржавы;

прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый Рэспублікі Беларусь, якія знаходзіліся і знаходзяцца за межамі тэрыторыі Рэспублікі Беларусь;

прадстаўніцтваў Рэспублікі Беларусь пры міжнародных арганізацыях;

архіваў, нацыяналізаваных дзяржавай;

прыватных архіваў;

іншыя дакументы, якія паступілі ва ўласнасць Рэспублікі Беларусь.

Да Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь адносяцца таксама архіўныя дакументы, якія захоўваюцца за межамі тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і ў адпаведнасці з міжнароднымі пагадненнямі падлягаюць вяртанню ў Беларусь.

Крыніцы фарміравання Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь зацвярджаюцца адзін раз у пяць гадоў па прадстаўленню адпаведных устаноў Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь; па аб'ектах, што знаходзяцца ў рэспубліканскай уласнасці, — Кабінетам Міністраў Рэспублікі

Беларусь; па аб'ектах, што знаходзяцца ў камунальнай уласнасці, — мясцовымі выканаўчымі і распарадчымі органамі.

Нацыянальны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь таксама папаўняецца шляхам дарэння, атрымання ў спадчыну, куплі каштоўных дакументаў, якія знаходзяцца ва ўласнасці юрыдычных асоб, у прыватнай уласнасці грамадзян Рэспублікі Беларусь, а таксама якія паступілі з іншых дзяржаў.

Артыкул 6. Віды дакументаў, якія ўключаюцца ў склад Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

У склад Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь уключаюцца заканадаўчыя акты, указы і распараджэнні Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановы і распараджэнні Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь, загады, інструкцыі і пастановы міністэрстваў, ведамстваў, матэрыялы пракуратуры і судоў, кіраўніцкая, статыстычная, навуковая, тэхналагічная, нарматыўна-тэхнічная, праектная, канструктарская, патэнтная, картаграфічная, геалагічная, тэлеметрычная, камерцыйная і машыначытаемая дакументацыя, кіна-, фота-, фонадакументы, мастацкія кінастужкі, відэазапісы, навуковыя, літаратурныя, жывапісныя, музычныя і іншыя рукапісы, малюнкi, дзённікі, мемуары, дакументы па асабоваму складу і іншыя віды дакументаў.

Парадак аднясення дакументаў да складу Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца гэтым Законам.

Артыкул 7. Звод Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Рэспубліканскія органы па архівах і справаходству ў мэтах захавання гістарычнага мінулага і сучаснасці беларускага народа вядуць Звод Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь*.

Звод з'яўляецца банкам абагульняючай інфармацыі аб складзе і змесце дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь. Звод змяшчае звесткі аб дакументах, якія захоўваюцца ў дзяржаўных, у тым ліку ведамасных архівах, што з'яўляюцца крыніцамі фарміравання Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь. Для Зводу прадстаўляюцца ўліковыя дакументы ўстаноўленай формы, перыядычнасць якіх вызначаецца органамі дзяржаўнага кіравання архіўнай справай.

* У далейшым — Звод.

Органы дзяржаўнага кіравання архіўнай справай абавязаны забяспечваць магчымасць выкарыстання інфармацыі Зводу ў дзяржаўным, грамадска-палітычным, эканамічным і сацыяльна-культурным жыцці Рэспублікі Беларусь.

У Звод уключаюцца таксама звесткі аб найбольш значных для гісторыі і культуры Рэспублікі Беларусь дакументах прыватных архіваў.

Артыкул 8. Дзяржаўны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь уключае ў сябе дакументы дзяржаўных органаў, дзяржаўных прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый незалежна ад часу іх стварэння, дакументы, перададзеныя на дзяржаўнае захоўванне юрыдычнымі асобамі недзяржаўных форм уласнасці, фізічнымі асобамі, архівамі замежных дзяржаў, а таксама дакументы, канфіскаваныя і рэквізаваныя ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку і перададзеныя ў дзяржаўныя архівы.

Дзяржаўны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь уваходзіць у склад Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь.

Парадак стварэння Дзяржаўнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, наакуплення, уліку, захоўвання і выкарыстання дакументаў, якія ўваходзяць у яго склад, рэгулюецца гэтым Законам.

Артыкул 9. Архіўныя фонды прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый недзяржаўных форм уласнасці, рэлігійных арганізацый і грамадскіх аб'яднанняў

Дакументы прыватных, кааператыўных, арэндных і іншых прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый недзяржаўных форм уласнасці, грамадскіх аб'яднанняў, рэлігійных і іншых арганізацый, якія знаходзяцца на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь, складаюць недзяржаўную частку Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 10. Прыватныя архіўныя фонды

Дакументы, якія ўтварыліся ў працэсе жыцця і дзейнасці адной асобы, сям'і, роду, сабраныя ці набытыя імі шляхам атрымання ў спадчыну і не перададзеныя ва ўласнасць дзяржавы, складаюць прыватныя архіўныя фонды грамадзян і з'яўляюцца часткай Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 11. Дакументы па асабоваму складу

Дзяржаўныя органы, прадпрыемствы, установы і арганізацыі незалежна ад форм уласнасці, грамадскія

арганізацыі і аб'яднанні абавязаны весці дакументы па асабоваму складу ў мэтах забеспячэння правоў і асабістых інтарэсаў грамадзян.

Дакументы па асабоваму складу і дакументальныя помнікі падлягаюць абавязковаму дзяржаўнаму страхаванню за кошт адпаведных юрыдычных асоб.

Артыкул 12. Аб гістарычнай спадчыне Рэспублікі Беларусь, якая знаходзіцца за межамі яе тэрыторыі

Дзяржава прымае меры да вяртання дакументаў гістарычнай спадчыны Рэспублікі Беларусь, якія апынуліся за межамі яе тэрыторыі, заахвочвае і фінансуе пошук і вяртанне на Радзіму сабраных і гістарычна звязаных з Рэспублікай Беларусь дакументаў.

Глава III. ПРАВА ЎЛАСНАСЦІ НА ДАКУМЕНТЫ НАЦЫЯНАЛЬНАГА АРХІЎНАГА ФОНДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 13. Права ўласнасці на дакументы Дзяржаўнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Дакументы, якія ўваходзяць у склад Дзяржаўнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, з'яўляюцца ўласнасцю дзяржавы і складаюць дзяржаўную частку Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь. Яны не могуць быць аб'ектам куплі-продажу і іншых здзелаў і выдаюцца толькі ў карыстанне.

Артыкул 14. Права ўласнасці на дакументы ведамасных архіваў

Ведамасныя архівы да перадачы дакументаў у дзяржаўныя архівы на пастаяннае захоўванне маюць права на валоданне, карыстанне і распараджэнне архіўнымі дакументамі. Дакументы ведамасных архіваў не могуць быць аб'ектам куплі-продажу і іншых здзелаў па іх адчужэнню і павінны па сканчэнні тэрмінаў захоўвання бясплатна перадавацца ў дзяржаўныя архівы.

Артыкул 15. Права ўласнасці на дакументы юрыдычных асоб, рэлігійных і іншых грамадскіх арганізацый і аб'яднанняў недзяржаўнай часткі Нацыянальнага архіўнага фонду

Архіўныя дакументы, якія з'яўляюцца ўласнасцю прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый недзяржаўных форм уласнасці, складаюць недзяржаўную частку Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь і знаходзяцца ў іх

валоданні, карыстанні і распараджэнні. Уласнікі названых архіўных дакументаў маюць права перадаць на добраахвотных пачатках бясплатна або за пэўную плату ва ўласнасць дзяржавы прыналежаўны ім архіўныя дакументы ці змясціць іх на часовае захоўванне ў дзяржаўныя архівы. Пры перадачы дакументаў на захоўванне ў дзяржаўныя архівы за ўласнікам гэтых дакументаў захоўваецца права ўласнасці на іх і ён кампенсуе дзяржаўным архівам выдаткі па іх захоўванню. Памер аплаты за захоўванне і парадак карыстання ўласнікам дакументамі вызначаюцца пагадненнем паміж дзяржаўным архівам і ўласнікам дакументаў.

Пры перадачы юрыдычнай ці фізічнай асобай права ўласнасці на архіўныя дакументы новаму ўласніку апошні абавязаны падпісаць з дзяржаўным архівам ахоўнае абавязацельства. Без гэтай умовы здзелка лічыцца несапраўднай. Парадак выдачы ахоўных абавязацельстваў і кантроль за іх выкананнем вызначаюцца рэспубліканскімі органамі па архівах і справаходству.

Пры невыкананні патрабаванняў ахоўных абавязацельстваў уласнік дакументаў можа быць ва ўстаноўленым законам парадку цалкам або часткова пазбаўлены права ўласнасці на архіўныя дакументы.

Артыкул 16. Права ўласнасці на дакументы прыватных архіваў

Уласнік дакументаў прыватных архіваў мае права на валоданне, карыстанне і распараджэнне прыналежаўнымі яму архіўнымі дакументамі, за выключэннем абмежаванняў, прадугледжаных гэтым Законом.

Пры перадачы дакументаў ва ўласнасць дзяржавы ці змяшчэнні на захоўванне ў дзяржаўныя архівы прымяняюцца правілы, выкладзеныя ў артыкуле 15 гэтага Закона.

Глава IV. АРГАНІЗАЦЫЯ І ПАРАДАК ЗАХОЎВАННЯ ДАКУМЕНТАЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА АРХІЎНАГА ФОНДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 17. Парадак захоўвання дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Пастаяннае захоўванне дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь ажыццяўляюць дзяржаўныя архівы, дзяржаўныя музеі і бібліятэкі.

Дакументы Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, а таксама будынкі і памяшканні архіўных устаноў,

якія належаць на праве ўласнасці дзяржаве, не падлягаюць прыватызацыі.

Прадпрыемствы, установы і арганізацыі недзяржаўных форм уласнасці, грамадскія аб'яднанні і грамадзяне могуць ажыццяўляць пастаяннае захоўванне дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, за выключэннем дакументаў па асабоваму складу, ці перадаваць іх па ўзгадненню з установамі Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь на захоўванне ў дзяржаўныя архівы.

Артыкул 18. Ведамаснае захоўванне дакументаў Дзяржаўнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь у арганізацыях — крыніцах камплектавання

Дакументы Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь да перадачы на пастаяннае захоўванне ў дзяржаўныя архівы або ў іншыя дзяржаўныя ўстановы, якім права захоўваць такія дакументы прадастаўляецца гэтым Законом, знаходзяцца на захоўванні ў дзяржаўных органах, на дзяржаўных і грамадскіх прадпрыемствах, ва ўстановах і ў арганізацыях, грамадскіх аб'яднаннях для выкарыстання ў службовых, навуковых і іншых мэтах, а таксама для забеспячэння правоў і законных інтарэсаў грамадзян.

Для захоўвання гэтых дакументаў і вядзення работ з імі ствараюцца ведамасныя архівы, якія забяспечваюцца спецыяльнымі памяшканнямі, абсталяваннем, спецыялістамі і неабходнай вучэбна-метадычнай літаратурай.

Устанаўліваюцца наступныя гранічныя тэрміны захоўвання дакументаў у ведамасных архівах:

для дакументаў вышэйшых дзяржаўных органаў, Пракуратуры Рэспублікі Беларусь, Кантрольнай палаты Рэспублікі Беларусь, Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь, кіруючых органаў грамадскіх аб'яднанняў, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, што знаходзяцца ва ўласнасці Рэспублікі Беларусь, — 15 гадоў;

для дакументаў органаў замежных спраў, дзяржаўнай бяспекі, унутраных спраў, абароны Рэспублікі Беларусь — 30 гадоў;

для дакументаў мясцовых Саветаў дэпутатаў, выканаўчых і распарадчых органаў, прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый абласнога падпарадкавання — 10 гадоў, гарадскога і раённага падпарадкавання — 5 гадоў;

для навукова-тэхнічнай дакументацыі — калі міне патрэба, але не больш 25 гадоў;

для запісаў актаў грамадзянскага стану і натарыяльных дзеянняў, дакументаў па асабоваму складу — 75 гадоў;

для кінафільмаў, кіначасопісаў, фотаздымкаў, фона- і відэазапісаў, машыначытаемых дакументаў — 3 гады.

Кінастужкі мастацкіх кінафільмаў перадаюцца на захоўванне па сканчэнні вытворчасці (у перыяд тыражавання).

Рэспубліканскія органы па архівах і справаходству могуць прадаўжаць тэрміны захоўвання дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь міністэрствам, ведамствам і іншым арганізацыям шляхам выдачы ліцэнзій у парадку і на ўмовах, якія вызначаюцца Адміністрацыяй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Тэрміны абмежавання доступу да дакументаў прыватных архіваў, што паступілі ў дзяржаўныя архівы, могуць быць абумоўлены грамадзянамі, якія перадалі іх, але не павінны перавышаць 75 гадоў з моманту перадачы.

Артыкул 19. Перадача дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь на пастаяннае дзяржаўнае захоўванне

Па сканчэнні ўстаноўленых артыкулам 18 гэтага Закона тэрмінаў захоўвання дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь у міністэрствах, дзяржаўных камітэтах, ведамствах, на дзяржаўных прадпрыемствах, ва ўстановах і ў арганізацыях гэтыя дакументы перадаюцца імі ва ўстаноўленым камплекце і ўпарадкаваным стане з адпаведным навукова-даведачным апаратам на пастаяннае захоўванне ў дзяржаўныя архіўныя ўстановы.

Парадак перадачы дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь на пастаяннае захоўванне ў дзяржаўныя архіўныя ўстановы вызначаецца гэтым Законом.

Дакументы міжнародных арганізацый, сумесных прадпрыемстваў, створаных з удзелам дзяржаўных структур Рэспублікі Беларусь, перадаюцца на захоўванне ў дзяржаўныя архіўныя ўстановы, калі іншае не прадугледжана міжнародным пагадненнем.

Грамадзяне, якія займаюцца прадпрымальніцкай дзейнасцю, вядуць сялянскую (фермерскую) гаспадарку, могуць перадаваць на захоўванне ў дзяржаўныя архівы па пагадненню бакоў дакументы аб вытворчай і іншай дзейнасці з мэтай захавання гэтай інфармацыі для гісторыі. Дакументы па асабоваму складу падлягаюць перадачы імі на захоўванне ў дзяржаўныя архіўныя ўстановы ў абавязковым парадку ва ўстаноўленыя артыкулам 18 гэтага Закона для ўказанай катэгорыі дакументаў тэрміны.

Артыкул 20. Сетка дзяржаўных архіваў, якія ажыццяўляюць пастаяннае захоўванне дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Сетка дзяржаўных архіваў, якія ажыццяўляюць пастаяннае захоўванне дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, складаецца з рэспубліканскіх, абласных і занальных дзяржаўных архіваў.

Дзяржаўныя архівы ствараюцца па рашэнню Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, мясцовых выканаўчых і распарадчых органаў.

Нацыянальны архіў Рэспублікі Беларусь і рэспубліканскія дзяржаўныя архівы з'яўляюцца рэспубліканскімі навукова-метадычнымі і навукова-даследчымі цэнтрамі па рабоце з дакументамі Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, абласныя — арганізацыйна-метадычнымі цэнтрамі.

Артыкул 21. Права ўласнасці на архіўныя дакументы пры рэарганізацыі ці ліквідацыі юрыдычных асоб і страце ўласніка

Пры рэарганізацыі ці ліквідацыі прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый дзяржаўных форм уласнасці або ў выпадку незабеспячэння фондатрымальнікам захаванасці дакументаў іх дакументальныя фонды перадаюцца на захоўванне ў дзяржаўныя архівы. У склад камісій, якія ствараюцца для перадачы дакументаў і маёмасці, уключаюцца прадстаўнікі Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь і спецыялісты іншых юрыдычных асоб.

Пры ліквідацыі прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый недзяржаўных форм уласнасці, якія не маюць правапераемніка, органы, што зарэгістравалі іх, абавязаны прыняць меры па захаванасці дакументаў гэтых юрыдычных асоб і сумесна з архіўнымі ўстановамі вызначыць парадак іх далейшага захоўвання. Пры згодзе органаў Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь дакументы названых юрыдычных асоб, што маюць навукова-гістарычную каштоўнасць, могуць перадавацца на дзяржаўнае захоўванне.

Архіўныя дакументы, што страцілі ўласніка ці ўласнік якіх ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку пазбаўлены права ўласнасці на гэтыя дакументы, перадаюцца ў Дзяржаўны архіўны фонд Рэспублікі Беларусь праз установы Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь.

Глава V. ДЗЯРЖАЎНЫ ЎЛІК І ЗАБЕСПЯЧЭННЕ ЗАХАВАНАСЦІ ДАКУМЕНТАЎ НАЦЫЯ- НАЛЬНАГА АРХІЎНАГА ФОНДУ РЭСПУБ- ЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 22. Арганізацыя дзяржаўнага ўліку дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Дакументы Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь незалежна ад месца іх захоўвання падлягаюць цэнтралізаванаму дзяржаўнаму ўліку па фондах (калекцыях) і адзінках захоўвання. Парадак дзяржаўнага ўліку дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца рэспубліканскімі органамі па архівах і справаводствам.

Артыкул 23. Забеспячэнне захаванасці дакументаў Нацыя- нальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўныя органы, установы Дзяржаўнай архіўнай служ-
бы Рэспублікі Беларусь, прадпрыемствы, установы, аргані-
зацыі, грамадскія аб'яднанні і грамадзяне, якія з'яўляюцца
ўласнікамі (стваральнікамі) архіўных дакументаў, абавязаны
забяспечыць захаванасць гэтых дакументаў, трымаць у належ-
ным парадку будынкі і памяшканні архіваў, арганізоўваць іх
ахову, падтрымліваць неабходны тэхналагічны рэжым для
захоўвання архіўных дакументаў, ствараць страхавыя копіі
дакументаў і фонды карыстання.

Артыкул 24. Захаванасць дакументальных помнікаў, якія знаходзяцца ва ўласнасці грамадзян

Фізічныя асобы, якія маюць у прыватнай уласнасці
дакументы, што адносяцца да дакументальных помнікаў,
забяспечваюць іх захаванасць і прадастаўляюць іх архіўным
установам для зняцця страхавых копій. У выпадку адчужэння
гэтых дакументаў уласнік паведамляе аб гэтым у дзяржаўныя
архіўныя ўстановы, якія маюць пераважнае права на іх
набыццё.

Калі ўласнік названых дакументаў не выконвае прадпісанне
Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь па
стварэнню ўмоў іх захоўвання, а таксама ў выпадку іх
адчужэння з парушэннем пераважнага права дзяржаўных
архіўных устаноў на набыццё гэтых дакументаў, установы
Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь маюць
права звярнуцца ў суд для вырашэння пытання аб перадачы
гэтых дакументаў на дзяржаўнае захоўванне.

Артыкул 25. Парадак знішчэння і утылізацыі архіўных дакументаў

Парадак знішчэння і утылізацыі архіўных дакументаў, якія не маюць гістарычнай каштоўнасці і страцілі практычнае значэнне, устанаўліваецца Камітэтам па архівах і справаходству Рэспублікі Беларусь. Для вызначэння гістарычнай каштоўнасці гэтай катэгорыі дакументаў на прадпрыемствах, ва ўстановах і ў арганізацыях ствараюцца экспертныя камісіі з прадстаўнікоў Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь, навуковых устаноў і іншых зацікаўленых арганізацый.

Юрыдычныя і фізічныя асобы, якія з'яўляюцца крыніцамі фарміравання Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, не маюць права знішчаць архіўныя дакументы без дазволу органаў Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь.

Глава VI. АРГАНІЗАЦЫЯ І ВЯДЗЕННЕ СПРАВАВОДСТВА НА ПРАДПРЫЕМСТВАХ, ВА ЎСТАНОВАХ І Ў АРГАНІЗАЦЫЯХ

Артыкул 26. Парадак вядзення справаводства

У адпаведнасці з устаноўленым у рэспубліцы парадкам вядзення справаводства распрацоўка нарматыўна-метадычных дакументаў, якія рэгламентуюць арганізацыю і вядзенне справаводства ў дзяржаўных органах, на прадпрыемствах, ва ўстановах і ў арганізацыях незалежна ад форм уласнасці, ускладаецца на рэспубліканскія органы па архівах і справаходству.

Прадпрыемствы, установы і арганізацыі незалежна ад форм уласнасці абавязаны выконваць нормы і патрабаванні, якія прад'яўляюцца да парадку работы з дакументамі, іх апрацоўкі, руху і захоўвання.

Глава VII. ВЫКАРЫСТАННЕ ДАКУМЕНТАЎ НАЦЫЯНАЛЬНАГА АРХІЎНАГА ФОНДУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 27. Асноўныя напрамкі дзейнасці архіўных устаноў па выкарыстанню дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Выкарыстанне інфармацыі, якая змяшчаецца ў дакументах Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, у мэтах задавальнення патрэб грамадства, дзяржавы і грамадзян архіўныя ўстановы рэспублікі ажыццяўляюць шляхам:

інфармавання аб дакументах Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, якія могуць быць выкарыстаны пры вырашэнні дзяржаўных, гаспадарчых, палітычных, навуковых і культурных задач;

выдачы даведак, копій і выпісак з дакументаў;

публікацыі дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь у сродках масавай інфармацыі;

выдання дакументальных зборнікаў;

выдання дакументаў для вывучэння і выкарыстання;

арганізацыі выставак дакументаў;

выдання даведнікаў аб складзе і змесце дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 28. Парадак карыстання дакументамі Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Дакументы Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь даступныя для карыстання з часу паступлення іх на захоўванне ў дзяржаўныя архівы, у тым ліку ведамасныя.

Любы грамадзянін Рэспублікі Беларусь мае права доступу да архіўных дакументаў для атрымання поўнай і аб'ектыўнай інфармацыі і нясе адказнасць за іх захаванасць, прадугледжаную гэтым Законом.

Парадак карыстання дакументамі Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь у дзяржаўных архівах вызначаецца на падставе гэтага Закона дзяржаўнымі органамі кіравання архіўнай справай, а дакументамі Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, якія знаходзяцца на захоўванні ў міністэрствах, дзяржаўных камітэтах, ведамствах, на прадпрыемствах, ва ўстановах і ў арганізацыях, — органамі кіравання гэтых юрыдычных асоб у адпаведнасці з дзеючымі правіламі работы архіваў.

Архіўныя ўстановы абавязаны захоўваць дзяржаўную, ваенную, службовую, камерцыйную і іншую тайну, што змяшчаецца ў архіўных дакументах і ахоўваецца законам. Абмежаванні доступу да архіўных дакументаў устанаўліваюцца гэтым Законом і заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб дзяржаўных сакрэтах.

Выкарыстанне архіўных дакументаў забараняецца або абмяжоўваецца, калі ёсць падставы лічыць, што гэта:

а) нанясе шкоду інтарэсам Рэспублікі Беларусь;

б) можа нанесці шкоду захаванасці архіўных дакументаў (у дадзеным выпадку выдаецца замест арыгінала копія);

в) вядзе да іншага парушэння заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Абмежаванні ў карыстанні дакументамі Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, якія змяшчаюць дзяржаўную, ваенную, камерцыйную ці службовую тайну, устанаўліваюцца на тэрмін да 30 гадоў з часу іх стварэння.

Грамадзяне, якія з'яўляюцца ўласнікамі (стваральнікамі) архіўных дакументаў, маюць права абумовіць невыдаванне іх зместу або абмежаваць доступ да іх на тэрмін да 75 гадоў. Тэрміны абмежавання доступу да дакументаў прыватных архіваў, што паступілі ў дзяржаўныя архівы, могуць быць абумоўлены грамадзянамі, якія перадалі іх, але не павінны перавышаць 75 гадоў з моманту перадачы. Пры перадачы дакументаў на захоўванне ўласнік (стваральнік) гэтых дакументаў павінен пісьмова папярэдзіць архіўную ўстанову, якія звесткі не падлягаюць выдаванню.

Карыстальнік архіўнага дакумента мае права публікаваць, абвясчаць і іншым чынам выкарыстоўваць архіўны дакумент са спасылкай на месца захоўвання дакумента, калі доступ да яго не абмежаваны законам.

Артыкул 29. Адмова ў доступе да архіўных дакументаў і парадак абскарджання адмовы

Адмова ў доступе да архіўнага дакумента, карыстанні ім, яго ўзнаўленні, выдачы па ім даведак, копій магчыма толькі на падставах, прадугледжаных артыкулам 28 гэтага Закона.

Рашэнне аб адмове ў доступе да архіўных дакументаў прымаецца ў кожным канкрэтным выпадку: па пункту "а" артыкула 28 гэтага Закона — кіраўніком рэспубліканскага органа па архівах і справаводствам ці яго намеснікам; па пунктах "б" і "в" часткі пятай артыкула 28 гэтага Закона — кіраўніком архіўнай установы ці яго намеснікам.

Адмова ў доступе да архіўнага дакумента паведамляецца грамадзяніну не пазней трохдзённага тэрміну, а па паступіўшых пісьмовых запыхах грамадзяніна ці арганізацыі — у 15-дзённы тэрмін, у асабліва складаных выпадках — не пазней аднаго месяца з дня атрымання запыху.

Адмова ў доступе да архіўнага дакумента можа быць абскарджана грамадзянінам ці арганізацыяй службовай асобе або ў суд.

Артыкул 30. Прававая абарона інфармацыі, якая змяшчаецца ў дакументах Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

У мэтах абароны інфармацыі, якая змяшчаецца ў дакументах Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, дзяржаўныя і ведамасныя архівы, што захоўваюць архіўныя дакументы, маюць права пры выдачы грамадзянам

копій дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь устанаўліваць умовы іх выкарыстання.

Аўтарам архіўных дакументаў асабістага паходжання і іх спадчынадаўцам названыя дакументы выдаюцца для выкарыстання без абмежаванняў.

Спажывцам інфармацыі прадастаўляецца права выкарыстання дакументаў шляхам публікацыі іх у выглядзе кніг, факсімільных выданняў, мікраграфічных копій, правядзення выставак дакументаў, паказу іх па тэлебачанню. Выкарыстанне дакументаў у камерцыйных мэтах ажыццяўляецца на падставе ліцэнзій, парадак, форма і ўмовы атрымання якіх устанаўліваюцца Адміністрацыйй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Пры камерцыйным выкарыстанні дакументаў права ўласнасці на іх захоўваецца.

Глава VIII. ДЗЯРЖАЎНАЕ КІРАВАННЕ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ АРХІЎНЫМ ФОНДАМ І АРХІВАМІ Ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 31. Дзяржаўнае кіраванне Нацыянальным архіўным фондам і архівамі ў Рэспубліцы Беларусь

Дзяржаўнае кіраванне Нацыянальным архіўным фондам і архівамі ў Рэспубліцы Беларусь ускладаецца на рэспубліканскія органы па архівах і справаходству, аддзелы па архівах і справаходству выканаўчых камітэтаў абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў.

Артыкул 32. Дзяржаўная архіўная служба Рэспублікі Беларусь. Задачы і асноўныя напрамкі яе дзейнасці

Дзяржаўную архіўную службу Рэспублікі Беларусь складаюць дзяржаўныя архівы, органы дзяржаўнага кіравання архіўнай справай, да якіх адносяцца Камітэт па архівах і справаходству Рэспублікі Беларусь, што знаходзіцца ў падпарадкаванні Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, аддзелы па архівах і справаходству выканаўчых камітэтаў абласных і Мінскага гарадскога Саветаў дэпутатаў.

Органы кіравання архіўнай справай і архіўныя ўстановы Рэспублікі Беларусь фінансуюцца за кошт сродкаў дзяржаўнага бюджэту Рэспублікі Беларусь.

На органы кіравання архіўнай службай і яе ўстановы ўскладаюцца абавязкі па захоўванню дакументаў дзяржаўнай часткі Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, забеспячэнню захаванасці, цэнтралізаванаму дзяржаўнаму ўліку, камплектаванню Дзяржаўнага архіўнага фонду

Рэспублікі Беларусь дакументамі, іх выкарыстанню, публікацыі ва ўстаноўленым парадку, а таксама па распрацоўцы і ўкараненню сучасных сістэм дакументавання кіраўніцкай дзейнасці, ажыццяўленню кантролю за станам і вядзеннем справаводства ў органах дзяржаўнай улады, на прадпрыемствах, ва ўстановах і ў арганізацыях незалежна ад форм уласнасці, аказанню ім метадычнай дапамогі ў арганізацыі гэтай работы, падрыхтоўцы і павышэнні кваліфікацыі кадраў.

Органы Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь ажыццяўляюць кантроль за безумоўным выкананнем на тэрыторыі рэспублікі ўсімі юрыдычнымі асобамі незалежна ад форм уласнасці, іх ведамаснай падпарадкаванасці, а таксама грамадзянамі незалежна ад іх грамадзянства заканадаўства Рэспублікі Беларусь па пытаннях архіўнай справы і вядзення справаводства.

Рашэнні і ўказанні органаў кіравання архіўнай справай па пытаннях работы архіваў і арганізацыі справаводства з'яўляюцца абавязковымі для ўсіх юрыдычных і фізічных асоб.

Артыкул 33. Дзяржаўны кантроль і нагляд за захаванасцю, улікам і выкарыстаннем дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўны кантроль за выкананнем установамі Дзяржаўнай архіўнай службы Рэспублікі Беларусь, міністэрствамі, дзяржаўнымі камітэтамі, ведамствамі, грамадскімі аб'яднаннямі, прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі незалежна ад форм уласнасці і грамадзянамі абавязкаў па захаванасці, уліку і выкарыстанню дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца Саветамі дэпутатаў, выканаўчымі і распарадчымі органамі.

Дзяржаўны нагляд за выкананнем заканадаўства па архіўнай справе і вядзенню справаводства ў Рэспубліцы Беларусь, выкананнем устаноўленых спецыяльнымі правіламі і інструкцыямі норм і прынцыпаў работы з дакументамі ўскладаецца на Дзяржаўную інспекцыю архіваў і справаводства, створаную ў складзе рэспубліканскіх органаў па архівах і справаводству.

Саветы дэпутатаў разглядаюць на сваіх пасяджэннях пытанні, звязаныя з вядзеннем справаводства і забеспячэннем захаванасці дакументаў на прадпрыемствах і ў арганізацыях, што знаходзяцца на адпаведнай тэрыторыі.

Артыкул 34. Ведамасны кантроль за захаванасцю, улікам і выкарыстаннем дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь

Ведамасны кантроль за выкананнем устаноўленага парадку наапаўнення, забеспячэння захаванасці, уліку і выкарыстання дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь на падведамных прадпрыемствах, ва ўстановах, у арганізацыях і аб'яднаннях ажыццяўляецца адпаведнымі міністэрствамі, ведамствамі і цэнтральнымі органамі грамадскіх аб'яднанняў.

Да перадачы дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь у дзяржаўныя архівы адказнасць за іх паўнату і захаванасць нясуць кіраўнікі прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый і аб'яднанняў.

Глава IX. ФІНАНСАВАННЕ І МАТЭРЫЯЛЬНА-ТЭХНІЧНАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ АРХІЎНЫХ УСТАНОЎ

Артыкул 35. Фінансаванне і матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне архіўных устаноў

Фінансаванне і матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне архіўных устаноў дзяржаўнага сектара ажыццяўляецца за кошт сродкаў дзяржаўнага бюджэту, а таксама сродкаў, атрыманых ад страхавання і дэпазіту дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь, і з іншых законных крыніц.

Архіўныя ўстановы недзяржаўных форм уласнасці і прыватныя архівы ўтрымліваюцца за кошт сродкаў прадпрыемстваў, устаноў, арганізацый, грамадскіх аб'яднанняў, грамадзян, якія стварылі іх, і іншых крыніц.

Дзяржаўныя органы, прадпрыемствы, установы і арганізацыі пры праектаванні і будаўніцтве адміністрацыйных будынкаў абавязаны прадугледжваць памяшканні для архіваў, якія адпавядаюць умовам захоўвання архіўных дакументаў.

У пакрыцці выдаткаў па захоўванню дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь удзельнічаюць фондатрымальнікі. Парадак удзелу прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый у выдатках па захоўванню архіўных дакументаў у дзяржаўных архівах устанаўліваецца Адміністрацыяй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Архіўныя ўстановы могуць аказваць платныя паслугі фізічным і юрыдычным асобам па выкарыстанню наяўных архіўных дакументаў у выпадках, не забароненых дзеючым заканадаўствам, а таксама выконваць работы, звязаныя з

забеспячэннем захаванасці дакументаў на прадпрыемствах, ва ўстановах і ў арганізацыях.

Артыкул 36. Фонд развіцця архіваў Рэспублікі Беларусь

Фонд развіцця архіваў Рэспублікі Беларусь ствараецца рэспубліканскімі органамі па архівах і справаводствам.

Глава X. МІЖНАРОДНАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА Ў АРХІЎНАЙ СПРАВЕ

Артыкул 37. Асноўныя напрамкі развіцця міжнароднага супрацоўніцтва ў архіўнай справе

Узаемаадносіны паміж архіўнымі ўстановамі Рэспублікі Беларусь і іншых дзяржаў будуюцца на падставе пагадненняў аб іх супрацоўніцтве.

Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правілы, чым тыя, якія змяшчаюцца ў гэтым Законе, то прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Органы дзяржаўнага кіравання архіўнай справай у межах сваёй кампетэнцыі і ў вызначаным гэтым Законам парадку вырашаюць пытанні, якія вынікаюць з міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь, і прадстаўляюць яе ў міжнародных архіўных арганізацыях.

Дзяржава садзейнічае пашырэнню кантактаў паміж архіўнымі ўстановамі Рэспублікі Беларусь і замежных дзяржаў ва ўзаемным выкарыстанні навінаў архіўных дакументаў, калі гэта не наносіць шкоды суверэнітэту Беларусі і інтарэсам беларускага народа.

Артыкул 38. Вываз архіўных дакументаў з Рэспублікі Беларусь

Вываз з Рэспублікі Беларусь арыгіналаў дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь забараняецца, за выключэннем часовага вывазу для экспанавання на выстаўках у іншых дзяржавах. Часовы вывоз дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Рэспублікі Беларусь за межы рэспублікі ажыццяўляецца з дазволу рэспубліканскіх органаў па архівах і справаводствам.

Артыкул 39. Увоз у Рэспубліку Беларусь архіўных дакументаў з замежных дзяржаў

Умовы і парадак увозу на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь ці транзіту праз яе тэрыторыю архіўных дакументаў з замежнай дзяржавы вызначаюцца рэспубліканскімі органамі па архівах і справаводствам па ўзаемнаму пагадненню.

Артыкул 40. Права доступу ў архівы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства

Пры доступе ў архівы грамадзяне замежных дзяржаў, а таксама асобы без грамадзянства на тэрыторыі Беларусі карыстаюцца правамі і выконваюць абавязкі нараўне з грамадзянамі Рэспублікі Беларусь, калі іншае не прадугледжана Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, законамі Рэспублікі Беларусь і міжнароднымі дагаворамі.

Адміністрацыяй Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь могуць быць устаноўлены абмежаванні ў адказ адносна юрыдычных і фізічных асоб тых дзяржаў, у якіх ёсць спецыяльныя абмежаванні доступу грамадзян Рэспублікі Беларусь да іх архіваў.

Глава XI. АДКАЗНАСЦЬ ЗА ПАРУШЭННЕ ЗАКАНАДАЎСТВА АБ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ АРХІЎНЫМ ФОНДЗЕ І АРХІВАХ У РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 41. Адказнасць за парушэнне заканадаўства аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь і іншага заканадаўства Рэспублікі Беларусь па пытаннях архіўнай справы

Юрыдычныя і фізічныя асобы, вінаватыя ў парушэнні гэтага Закона і іншага заканадаўства Рэспублікі Беларусь па пытаннях архіўнай справы і справаводства, нясуць адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Дзяржаўныя, ведамасныя і прыватныя архівы, якія валодаюць правамі юрыдычных асоб, нясуць адказнасць па ўсіх абавязацельствах у межах, устаноўленых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь. За дзеянні архіваў, што не карыстаюцца такімі правамі, нясуць адказнасць юрыдычныя асобы, у падпарадкаванні якіх знаходзяцца гэтыя архівы.

Артыкул 42. Матэрыяльная адказнасць за пашкоджанне ці знішчэнне архіўных дакументаў

Маёмасная шкода, нанесеная ў выніку пашкоджання ці знішчэння архіўных дакументаў, падлягае спагнанню з вінаватых фізічных ці юрыдычных асоб у памеры, які вызначаецца судом з улікам заключэння органаў дзяржаўнага кіравання архіўнай справай.

Прадпрыемствы незалежна ад форм уласнасці, вытворчых дзейнасць якіх адмоўна ўплывае на архіўныя дакументы, што

прыводзіць да іх пашкоджання ці знішчэння, кампенсуюць архіўным установам нанесеную шкоду.

Карыстальнік, вінаваты ў пашкоджанні архіўнага дакумента, пазбаўляецца права карыстання архіўнымі дакументамі дадзенай архіўнай установы.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А.ЛУКАШЭНКА.

6 кастрычніка 1994 г., г.Мінск.
№ 3277—XII.

П А С Т А Н О В А ВЯРХОЎНАГА САВЕТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

508 Аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь пастанаўляе:

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь" з дня яго апублікавання.

2. Устаноўці, што да прывядзення заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь" прымяняецца дзеючае заканадаўства ў той частцы, у якой яно не супярэчыць названаму Закону.

3. Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь у 1994 годзе:

прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь", а таксама ўнесці прапановы аб дзяржаўным абавязковым страхаванні архіўных дакументаў па асабавому складу і дакументальных помнікаў;

прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб Нацыянальным архіўным фондзе і архівах у Рэспубліцы Беларусь";

забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі, іншымі цэнтральнымі органамі кіравання Рэспублікі Беларусь нарматыўных актаў, якія супярэчаць указанаму Закону;

прыняць неабходныя рашэнні па забеспячэнню практычнай рэалізацыі палажэнняў дадзенага Закона.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь М.ГРЫБ.

6 кастрычніка 1994 г., г.Мінск.
№ 3278—XII.

ВЕДОМОСТИ

ВЕРХОВНОГО СОВЕТА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

15 октября
1994 г.

№ 29(139)

Издаются
с 1990 г.

СОДЕРЖАНИЕ

*Законы и постановления, принятые на шестнадцатой сессии
Верховного Совета Республики Беларусь
двенадцатого созыва*

- 501. Закон Республики Беларусь о племенном деле в животноводстве.
- 502. Постановление Верховного Совета Республики Беларусь о порядке введения в действие Закона Республики Беларусь "О племенном деле в животноводстве".
- 503. Закон Республики Беларусь об общественных объединениях.

- 504. Постановление Верховного Совета Республики Беларусь о введении в действие Закона Республики Беларусь "Об общественных объединениях".
 - 505. Закон Республики Беларусь о связи.
 - 506. Постановление Верховного Совета Республики Беларусь о порядке введения в действие Закона Республики Беларусь "О связи".
 - 507. Закон Республики Беларусь о Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь.
 - 508. Постановление Верховного Совета Республики Беларусь о порядке введения в действие Закона Республики Беларусь "О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь".
-

ЗАКОН РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

501 О племенном деле в животноводстве

Настоящий Закон определяет правовые и экономические основы осуществления племенного дела в животноводстве, взаимоотношения государства и владельцев племенных животных и племенной продукции. Он направлен на государственное стимулирование и регулирование деятельности по совершенствованию существующих и созданию новых пород, сохранению генофонда, размножению сельскохозяйственных животных (крупного рогатого скота, свиней, лошадей, овец, коз), пушных зверей, птицы, рыбы и пчел.

Действие настоящего Закона распространяется на физических и юридических лиц независимо от форм собственности, содержащих племенных животных, использующих племенную продукцию, занимающихся воспроизводством животных на территории Республики Беларусь, а также на органы, осуществляющие государственное управление и государственный контроль в области племенного дела в Республике Беларусь.

Статья 1. Определение понятий

В настоящем Законе применяются следующие понятия и их определения:

племенное дело — комплекс мероприятий в животноводстве, направленных на сохранение, улучшение и рациональное использование полезных наследственных качеств животных;

племенное животное — типичное для определенной породы (кросса, линии) животное с достоверным происхождением, которое предназначено для возобновления этой породы, ее отдельных качеств либо продукции и должно иметь индивидуальный (гнездовой) номер;

порода животных — достаточно многочисленная группа животных одного вида, обладающих определенными хозяйственно-полезными качествами и экстерьерными признаками, мастью, стойко передающих эти признаки потомству и имеющих в своей структуре необходимое количество линий (кроссов), позволяющее избежать бессистемного родственного разведения в породе;

племенная продукция (продукция племенных животных) — молодняк, сперма, эмбрионы, яйцо, икра, личинки, мальки, пчеломатки, пчелопакеты, которые получены от племенных животных;

племенная книга — книга, предназначенная для учета особо высокопродуктивных племенных животных, их происхождения и племенной ценности потомства;

племенное свидетельство — документ установленного образца, выдаваемый племенным хозяйством на каждое животное, партию (группу) животных или их продукцию при отчуждении на племя, в котором указывается порода, породность, продуктивность и происхождение до трех поколений предков;

генетический паспорт — документ установленного образца, выдаваемый на племенное животное лабораторией генетической экспертизы для подтверждения его происхождения.

Статья 2. Задачи племенного дела

Задачами племенного дела являются:

разведение, выращивание, рациональное использование и защита племенных животных, сохранение их здоровья и высокой плодовитости;

направленное улучшение продуктивности и иных качеств животных;

совершенствование средств и методов осуществления племенного дела;

создание новых пород (кроссов, линий) племенных животных;

постепенное увеличение продуктивных и генетических требований, которым должны соответствовать племенные животные;

получение продукции племенных животных;
сохранение генофонда, создание генетической и генеалогической структуры пород и типов животных.

Статья 3. Законодательство о племенном деле

Отношения в области племенного дела регулируются настоящим Законом и изданными в соответствии с ним иными актами законодательства Республики Беларусь, направленными на развитие племенного дела в Республике Беларусь.

Статья 4. Государственное управление племенным делом и государственный контроль за племенным делом

Государственное управление племенным делом и государственный контроль за племенным делом осуществляются племенной службой республиканского органа исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченного Кабинетом Министров Республики Беларусь и соответствующими племенными службами областей и районов.

Племенные службы всех уровней:

организуют разработку и реализацию республиканских программ по племенному делу;

участвуют в разработке учебных программ по подготовке специалистов в области племенного дела;

обеспечивают разработку и устанавливают /утверждают/ правила ведения племенного дела;

регулируют взаимодействие лиц, осуществляющих племенное дело;

осуществляют международное сотрудничество в области племенного дела;

осуществляют иную деятельность в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Положение о государственной племенной службе утверждается Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Статья 5. Государственные инспекторы по племенному делу

Руководители племенных служб республиканского органа исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченного Кабинетом Министров Республики Беларусь, областей и районов, а также их заместители являются по должности государственными инспекторами по племенному делу.

Государственный инспектор по племенному делу несет ответственность за организацию племенного дела в соответствующем регионе.

Государственный инспектор по племенному делу осуществляет контроль за выполнением должностными лицами и гражданами мероприятий по племенному делу, надлежащим и своевременным выполнением сотрудниками соответствующей племенной службы своих обязанностей согласно законодательству Республики Беларусь.

Государственные инспекторы по племенному делу при осуществлении своей деятельности независимы в пределах своей компетенции и руководствуются настоящим Законом и нормативными актами, принятыми в соответствии с ним.

Государственным инспекторам по племенному делу предоставляются полномочия по осуществлению контроля за исполнением законодательства Республики Беларусь о племенном деле органами государственного управления, юридическими и физическими лицами, осуществляющими племенное дело на территории Республики Беларусь.

Государственные инспекторы по племенному делу в пределах своей компетенции имеют право:

беспрепятственно посещать физических и юридических лиц, занимающихся племенным делом, и получать от них безвозмездно необходимую информацию для осуществления контроля за соблюдением законодательства о племенном деле;

давать этим лицам предписания об устранении обнаруженных нарушений законодательства Республики Беларусь о племенном деле и осуществлять контроль за выполнением этих предписаний;

приостанавливать реализацию племенных животных и племенной продукции при обнаружении нарушений порядка племенного учета и технологии производства;

осуществлять надзор за применением новых технологий, инструментов, оборудования, материалов, биотехнических методов в селекции и воспроизводстве животных;

не допускать использования животных и продукции в качестве племенных, если они не соответствуют установленным требованиям;

ставить вопрос перед соответствующей племенной службой о лишении хозяйства статуса племенного;

привлекать к административной ответственности лиц, виновных в нарушениях законодательства Республики Беларусь о племенном деле;

заявлять иски и участвовать в судопроизводстве от имени племенной службы.

Статья 6. Племенные книги

Племенные книги ведутся в Республике Беларусь по породам племенных животных на основании учетных данных, представляемых племенной службе республиканского органа исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченного Кабинетом Министров Республики Беларусь, юридическими и физическими лицами, занимающимися племенным делом.

Порядок ведения племенных книг определяется республиканским органом исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченного Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Статья 7. Научное и методическое обеспечение племенного дела

Научное и методическое обеспечение племенного дела, в том числе совершенствования технологий, создания инструментов, оборудования и биопрепаратов, используемых в племенном деле, осуществляет Академия аграрных наук Республики Беларусь.

Статья 8. Источники финансирования племенного дела

Финансирование республиканских программ по племенному делу, укрепление материально-технической базы племенных хозяйств республиканской собственности, сохранение генофонда редких пород животных, издание специальной литературы по племенному делу осуществляются за счет средств республиканского бюджета.

По решению местных Советов депутатов финансирование работ по искусственному осеменению животных, определению их продуктивности, оценке производителей племенных животных по качеству потомства, проведению выставок и конкурсов по племенному делу, укреплению и реконструированию материально-технической базы племенных хозяйств коммунальной собственности осуществляется за счет средств местных бюджетов.

Содержание государственной племенной службы финансируется за счет средств соответствующего бюджета.

Статья 9. Право на осуществление племенного дела

Племенным делом на территории Республики Беларусь могут заниматься физические и юридические лица независимо от форм собственности при условии ведения учета

происхождения и продуктивности племенных животных, которых они разводят.

Должностные лица и специалисты государственной племенной службы, а также специалисты по племенному делу племенных хозяйств (за исключением крестьянских (фермерских) хозяйств) должны иметь зоотехническое либо ветеринарное образование.

Физические и юридические лица, занимающиеся племенным делом, имеют право:

самостоятельно выбирать формы осуществления деятельности в области племенного дела;

отчуждать и приобретать племенных животных и племенную продукцию при наличии на них племенных свидетельств;

вступать в ассоциации, общества и другие объединения по разведению животных, осуществлению племенного дела, по реализации и приобретению племенных животных и их продукции;

принимать участие в осуществлении республиканских программ по племенному делу;

принимать участие в выставках, аукционах племенных животных и племенной продукции;

осуществлять другие действия, не противоречащие настоящему Закону.

Статья 10. Использование и реализация племенных животных и племенной продукции

Все юридические и физические лица, использующие племенных животных и племенную продукцию, должны осуществлять мероприятия по племенному делу в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Реализация племенных животных и их продукции на племя осуществляется только при наличии племенного свидетельства, выдаваемого владельцам племенных животных или племенной продукции.

Племенные животные и племенная продукция реализуются за пределы Республики Беларусь при наличии на это разрешения республиканского органа исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченного Кабинетом Министров Республики Беларусь, или уполномоченных им органов.

Статья 11. Племенные хозяйства

В зависимости от качества и количества племенных животных и их пород, уровня продуктивности этих животных

племенные хозяйства подразделяются на племенные заводы, селекционно-гибридные центры, племптицерепродукторы, племенные совхозы (колхозы). Разрешается создание племенного крестьянского (фермерского) хозяйства.

Отнесение хозяйств к соответствующей племенной категории, а также придание крестьянскому (фермерскому) хозяйству статуса племенного производится путем аттестации. При этом учитываются поголовье и качество племенных животных, опыт работы и соответствующая квалификация персонала, техническая оснащенность и технология производства, соответствие производства ветеринарно-санитарным нормам. По результатам аттестации хозяйству выдается паспорт племенного хозяйства.

Положение о порядке и условиях проведения аттестации племенных хозяйств и образец паспорта племенного хозяйства утверждаются Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Племенное дело осуществляют также племенные предприятия (станции), являющиеся специализированными сельскохозяйственными предприятиями (специализированными подразделениями таких предприятий), использующими племенных производителей, отбирающими их продукцию для искусственного осеменения, и испытательные станции, являющиеся сельскохозяйственными специализированными подразделениями юридических лиц и проводящие испытания наследственных качеств племенных животных.

Государственные племенные заводы, селекционно-гибридные центры, испытательные станции, племенные опытные хозяйства, племптицерепродукторы находятся в республиканской собственности.

Статья 12. Гарантии племенным хозяйствам

Племенные хозяйства находятся под охраной государства. Вмешательство в деятельность племенных хозяйств в случаях, не предусмотренных законодательством, запрещается.

Поголовье племенных животных племенного хозяйства и его имущество могут разделяться только с разрешения республиканского органа исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченного Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Изъятие земель сельскохозяйственного назначения у племенных хозяйств разрешается только при условии предоставления им одновременно иных земельных участков и возмещения потерь в соответствии с земельным законодательством Республики Беларусь.

Статья 13. Кормление и содержание племенных животных

Кормление и содержание племенных животных осуществляются в соответствии с республиканскими стандартами, утвержденными органами, уполномоченными Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Статья 14. Совершенствование существующих и создание новых пород животных

Совершенствование существующих и создание новых пород (кроссов, линий) животных ведутся по республиканским селекционным программам, утверждаемым Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Статья 15. Воспроизводство животных

Воспроизводство животных в государственных, коллективных и частных хозяйствах ведется путем искусственного осеменения и непосредственного использования племенных производителей, имеющих племенные свидетельства.

Порядок использования племенных производителей или их спермы определяется республиканскими селекционными программами.

Для воспроизводства крупного рогатого скота и свиней применяется сперма от племенных производителей, полученная на государственных предприятиях по племенному делу и искусственному осеменению сельскохозяйственных животных и на станциях по искусственному осеменению. Племенные производители, используемые на указанных предприятиях и станциях, должны иметь генетический паспорт.

Статья 16. Определение продуктивности племенных животных

Продуктивность племенных животных определяется их владельцами или на договорной основе — специалистами лабораторий, контрольно-испытательных станций и других специализированных организаций по племенному делу на основании учетных взвешиваний, измерений и определений качественных показателей животных и их продукции.

Порядок определения продуктивности племенных животных устанавливается республиканским органом исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченным Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Статья 17. Определение племенной ценности животных

Племенная ценность животных определяется на основании учетных данных о происхождении животных, их собственной продуктивности, продуктивности потомства и других данных.

Порядок и условия определения племенной ценности животных утверждаются республиканским органом исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченным Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Статья 18. Ответственность за нарушение законодательства о племенном деле

Физические лица, виновные в занесении в племенные свидетельства недостоверных данных о племенных животных, в использовании для осеменения производителей и их продукции без племенных свидетельств или недоброкачественной племенной продукции, а на государственных предприятиях по племенному делу и искусственному осеменению сельскохозяйственных животных и станциях по искусственному осеменению — и без генетического паспорта, в реализации племенных животных и их продукции на племя без племенного свидетельства, а за пределы Республики Беларусь — без разрешения республиканского органа исполнительной власти в отрасли сельского хозяйства, уполномоченного Кабинетом Министров Республики Беларусь, или уполномоченных им органов, а также в нарушении требований по проведению учета и нумерации племенных животных и определению их ценности и продуктивности, несут административную и иную ответственность в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

В случае реализации племенных животных и племенной продукции без племенных свидетельств либо с документами, содержащими ложные сведения о животных и продукции, на юридическое лицо, допустившее эти нарушения, государственный инспектор по племенному делу налагает штраф в сумме от однократного до трехкратного размера выручки от реализации таким образом животных и продукции.

Штрафы, налагаемые в соответствии с настоящим Законом, направляются во внебюджетные фонды местных Советов депутатов и используются для поддержания племенного дела.

Органы государственной племенной службы должны компенсировать потери, нанесенные юридическими и физическими лицами в результате незаконных действий сотрудников этих органов.

Хозяйство может быть лишено паспорта племенного хозяйства за неоднократные в течение года нарушения либо грубое нарушение законодательства о племенном деле.

Статья 19. Разрешение споров

Споры, возникающие при осуществлении племенного дела, разрешаются судом в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Статья 20. Международные договоры

Если международными договорами Республики Беларусь установлены иные правила, чем те, которые содержатся в настоящем Законе, то применяются правила международных договоров.

Президент Республики Беларусь А.ЛУКАШЕНКО.

28 сентября 1994 г., г. Минск.
№ 3244—ХП.

ПО С Т А Н О В Л Е Н И Е **ВЕРХОВНОГО СОВЕТА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

502 О порядке введения в действие Закона Республики Беларусь "О племенном деле в животноводстве"

Верховный Совет Республики Беларусь постановляет:

1. До приведения законодательства Республики Беларусь в соответствие с данным Законом акты действующего законодательства Республики Беларусь действуют в той части, в которой они не противоречат данному Закону.

2. Кабинету Министров Республики Беларусь:

до 1 января 1995 года внести в Верховный Совет Республики Беларусь предложения о приведении законодательных актов Республики Беларусь в соответствие с нормами Закона Республики Беларусь "О племенном деле в животноводстве";

до 1 декабря 1994 года принять нормативные акты, предусмотренные Законом Республики Беларусь "О племенном деле в животноводстве", и привести в соответствие с ним ранее принятые решения Правительства.

Председатель Верховного Совета Республики Беларусь М.ГРИБ.

28 сентября 1994 г., г.Минск.
№ 3245—XII.

ЗАКОН РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

503 Об общественных объединениях

Настоящий Закон регулирует общественные отношения, возникающие в связи с реализацией права граждан на объединение, и определяет принципы образования, регистрации и деятельности общественных объединений.

РАЗДЕЛ I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Понятие общественного объединения

Общественным объединением является добровольное формирование граждан, которое они образовали на основе общности интересов для совместной реализации гражданских, экономических, социальных и культурных прав.

Действие настоящего Закона не распространяется на политические партии, профессиональные союзы и религиозные организации, созданные органами государственного управления, органы территориального общественного самоуправления, другие общественные формирования, порядок создания и деятельности которых определяется отдельными законодательными актами.

Статья 2. Право граждан на объединение

Граждане Республики Беларусь имеют право по своей инициативе создавать общественные объединения и вступать в действующие общественные объединения.

Иностранные граждане и лица без гражданства могут вступать в действующие общественные объединения, если это предусмотрено их уставами.

Статья 3. Ограничения при создании и деятельности общественных объединений

Не допускается создание общественных объединений, деятельность которых направлена на свержение либо насильственное изменение конституционного строя, нарушение целостности и безопасности государства, пропаганду войны, насилия, разжигание национальной, религиозной и расовой вражды.

Статья 4. Принципы создания и деятельности общественных объединений

Общественные объединения создаются и действуют на основе принципов добровольности, самостоятельности и гласности.

Общественные объединения основывают свою деятельность согласно уставу и осуществляют ее в соответствии с Конституцией Республики Беларусь, настоящим Законом и иными актами законодательства Республики Беларусь.

Статья 5. Государство и общественные объединения

Государство обеспечивает сохранение и защиту прав и законных интересов общественных объединений. Вмешательство государственных органов и должностных лиц в деятельность общественных объединений, равно как и вмешательство общественных объединений в деятельность государственных органов и должностных лиц не допускается, кроме случаев, предусмотренных законодательством Республики Беларусь.

Государство может оказывать в установленном законодательством порядке помощь общественным объединениям в осуществлении ими уставной деятельности.

Статья 6. Статус общественных объединений

На территории Республики Беларусь создаются и действуют международные, республиканские и местные общественные объединения.

Международным признается общественное объединение, деятельность которого распространяется на территорию Республики Беларусь (одной или нескольких административно-территориальных единиц) и территорию одного или нескольких иностранных государств и которое имеет там организационные структуры.

Республиканским признается общественное объединение, деятельность которого распространяется на территорию всей Республики Беларусь и которое имеет учредителей в большинстве ее областей.

Местным признается общественное объединение, деятельность которого распространяется на территорию одной или нескольких административно-территориальных единиц.

Статья 7. Законодательство об общественных объединениях

Законодательство об общественных объединениях состоит из Конституции Республики Беларусь, настоящего Закона и иных актов законодательства Республики Беларусь.

РАЗДЕЛ II. СОЗДАНИЕ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ И ПРЕКРАЩЕНИЕ ИХ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Статья 8. Порядок создания общественных объединений

Общественные объединения создаются по инициативе не менее десяти граждан Республики Беларусь, достигших возраста 18 лет.

Молодежные и детские общественные объединения могут создаваться гражданами Республики Беларусь, достигшими возраста 16 лет.

Общественные объединения могут учреждать союзы общественных объединений.

Учредители общественного объединения созывают учредительный съезд (конференцию, общее собрание, другое учредительное организационное мероприятие), на котором принимаются решение о создании общественного объединения, его устав и образуются руководящие и контрольные органы.

Статья 9. Членство в общественных объединениях

Членами общественных объединений могут быть граждане, достигшие возраста 16 лет. В случаях, предусмотренных уставом общественного объединения, его членами могут быть лица, не достигшие этого возраста и имеющие соответствующее письменное разрешение своих законных представителей.

Общественные объединения могут иметь фиксированное и нефиксированное членство.

Статья 10. Руководители общественных объединений

Руководителями общественных объединений, а также членами их контрольно-ревизионных органов могут быть только совершеннолетние лица.

Статья 11. Уставы общественных объединений

Уставы общественных объединений должны предусматривать:

- 1) название, цели, задачи и методы деятельности объединения;
- 2) территорию деятельности;
- 3) условия, порядок приобретения и утраты членства в объединении в случаях, если оно имеет фиксированное членство;
- 4) структуру объединения и условия создания его организационных структур;
- 5) права и обязанности членов общественного объединения;
- 6) компетенцию, порядок образования и сроки полномочий руководящих и контрольно-ревизионных органов;
- 7) источники и порядок формирования собственности объединения; орган, правомочный принимать решения о приобретении, распоряжении и отчуждении собственности;
- 8) порядок внесения изменений и дополнений в устав объединения;
- 9) порядок реорганизации или ликвидации объединения и использования оставшегося имущества;
- 10) юридический адрес объединения.

В уставе могут предусматриваться и другие положения, относящиеся к созданию и деятельности общественного объединения и не противоречащие законодательству Республики Беларусь.

Статья 12. Название и символика общественных объединений

Названия общественных объединений, в том числе сокращенные, и их символика должны отличаться от названий и символики других общественных объединений, зарегистрированных в Республике Беларусь, и не нарушать прав на интеллектуальную собственность. Не допускается использование слов "Республика Беларусь", "Беларусь" в качестве названия общественного объединения, государственной символики или официального названия либо символики другого государства.

Общественные объединения имеют право на использование в своем названии личного имени гражданина только с его согласия, а в случае смерти гражданина — с общего согласия переживших его мужа (жены), родителей и совершеннолетних детей. В случаях, когда такие лица отсутствуют, вопрос об использовании личного имени в названии решается самим общественным объединением.

Названия и символика общественных объединений не могут служить пропаганде целей, указанных в части первой статьи 3 настоящего Закона.

Названия общественных объединений, в том числе сокращенные, и их символика должны отличаться от названий тех общественных объединений, в том числе сокращенных, и их символики, которые ликвидированы по решению суда.

Символика общественных объединений утверждается их руководящими органами в соответствии с уставами и подлежит государственной регистрации органом, регистрирующим (зарегистрировавшим) общественное объединение.

Статья 13. Регистрация общественных объединений

Международные и республиканские общественные объединения регистрируются Министерством юстиции Республики Беларусь.

Местные общественные объединения регистрируются управлениями юстиции исполнительных комитетов областных, Минского городского Советов депутатов по месту нахождения руководящего органа объединения.

Для регистрации общественного объединения в месячный срок со дня его учреждения в орган, осуществляющий регистрацию, подаются:

1) заявление, подписанное не менее чем тремя членами руководящего органа;

2) устав;

3) протокол учредительного съезда (конференции, общего собрания, другого учредительного организационного мероприятия);

4) документ банка, подтверждающий оплату регистрационного сбора;

5) материалы, подтверждающие выполнение требований настоящего Закона:

сведения об инициаторах создания общественного объединения (для физического лица — фамилия, имя, год рождения, место жительства, гражданство; для союзов общественных объединений — копии свидетельств о

регистрации общественных объединений и выписки из протоколов заседаний руководящих органов, на которых были приняты решения о выступлении в качестве учредителей);

заявление лиц, указанных в части второй статьи 12 настоящего Закона, о согласии на использование в названии общественного объединения личного имени гражданина;

решение высшего органа о придании полномочий членам руководящего органа с наделением их правом представлять общественное объединение в процессе регистрации либо в случае споров в суде.

Заявление о регистрации общественного объединения рассматривается в месячный срок со дня его поступления. По результатам рассмотрения принимается решение о регистрации общественного объединения, об отсрочке в регистрации или отказе в регистрации. Решение выдается либо направляется по почте руководящему органу общественного объединения не позднее чем в трехдневный срок после его принятия.

При внесении изменений в основные положения устава, указанные в пунктах 1 и 2 части первой статьи 11 настоящего Закона, общественные объединения подлежат регистрации в том же порядке и в тот же срок, которые предусмотрены настоящей статьей. При внесении в устав других изменений регистрации подлежат только эти изменения.

Со дня регистрации общественное объединение приобретает права юридического лица.

Сообщение о регистрации общественного объединения публикуется в официальном издании.

Статья 14. Отсрочка регистрации

Регистрация может быть отложена на срок до трех месяцев, если нарушен порядок создания общественных объединений, предусмотренный настоящим Законом.

В решении об отсрочке регистрации должны быть указаны причины, по которым откладывается регистрация общественного объединения.

Статья 15. Отказ в регистрации общественного объединения

Общественному объединению отказывается в регистрации в следующих случаях, если:

1) устав свидетельствует о том, что цели и методы деятельности общественного объединения противоречат Конституции Республики Беларусь, настоящему Закону и иным актам законодательства Республики Беларусь;

2) в трехмесячный срок не выполнены требования, указанные в решении об отсрочке регистрации.

В случае отказа в регистрации общественного объединения руководящему органу сообщается об этом письменно в пределах срока, установленного для регистрации, с указанием мотивов отказа и нарушенных правовых норм.

Статья 16. Порядок учета организационных структур общественных объединений

Исполнительные комитеты Советов депутатов берут на учет организационные структуры общественных объединений, если уставными документами объединения предусмотрено, что организационные структуры являются юридическими лицами.

Для постановки на учет руководство объединения представляет в месячный срок этим органам соответствующие документы о создании организационной структуры.

Статья 17. Обжалование отказа в регистрации общественного объединения

Если регистрация общественного объединения в предусмотренный срок не состоялась либо в ней отказано по мотивам, которые учредители общественного объединения считают не имеющими оснований, они^о могут обжаловать принятое решение в судебном порядке в месячный срок со дня получения этого решения.

Решение Министерства юстиции Республики Беларусь обжалуется в Верховный Суд Республики Беларусь, решения управлений юстиции исполнительных комитетов областных и Минского городского Советов депутатов — соответственно в областные и Минский городской суды.

Статья 18. Свидетельство о регистрации общественных объединений

Министерство юстиции Республики Беларусь и управления юстиции исполнительных комитетов областных и Минского городского Советов депутатов выдают свидетельства о регистрации общественных объединений.

Свидетельство оформляется регистрирующим органом в трехдневный срок после принятия решения о регистрации.

Статья 19. Сбор за регистрацию общественного объединения

За регистрацию общественных объединений и их символов (если регистрация символов происходит одновременно с регистрацией объединения) взимается сбор в порядке и

размерах, установленных Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Статья 20. Государственный реестр общественных объединений

Министерство юстиции Республики Беларусь ведет Государственный реестр общественных объединений.

Управления юстиции исполнительных комитетов областных и Минского городского Советов депутатов ведут реестр общественных объединений. Соответствующие данные в десятидневный срок передаются в Министерство юстиции Республики Беларусь.

Статья 21. Реорганизация или ликвидация общественных объединений

Реорганизация общественных объединений (слияние, присоединение, разделение, выделение и преобразование) осуществляется по решению их высших органов. Регистрация вновь образованных после реорганизации общественных объединений осуществляется в общем порядке.

Общественные объединения могут быть ликвидированы:

- 1) по решению их высших органов;
- 2) по решению суда на основаниях, предусмотренных статьей 29 настоящего Закона.

Ликвидация международных и республиканских общественных объединений на территории Республики Беларусь производится по решению Верховного Суда Республики Беларусь по представлению Министерства юстиции Республики Беларусь.

Ликвидация местных общественных объединений производится по решению областных и Минского городского судов по месту нахождения руководящих органов общественных объединений по представлению управлений юстиции исполнительных комитетов областных и Минского городского Советов депутатов.

Средства и имущество ликвидированных общественных объединений после удовлетворения имущественных претензий направляются на цели, предусмотренные их уставами.

Решение высшего органа общественного объединения о его ликвидации или соответствующее решение суда направляется в регистрирующий и финансовый органы, Министерство юстиции Республики Беларусь и публикуется в официальном издании.

На основаниях решений высшего органа общественного объединения или суда соответствующий регистрирующий орган

исключает ликвидированное общественное объединение из реестра общественных объединений, а Министерство юстиции Республики Беларусь — из Государственного реестра общественных объединений.

РАЗДЕЛ III. ПРАВА И УСЛОВИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ

Статья 22. Права общественных объединений

Общественные объединения пользуются следующими правами:

- 1) беспрепятственно получать и распространять информацию, имеющую отношение к их деятельности; учреждать собственные и пользоваться в установленном порядке государственными средствами массовой информации; осуществлять издательскую деятельность;
- 2) представлять и защищать права и законные интересы своих членов (участников) в государственных, хозяйственных и общественных органах и организациях;
- 3) образовывать в необходимых случаях за счет собственных средств структурные подразделения;
- 4) осуществлять производственно-хозяйственную деятельность, направленную на решение уставных целей и задач;
- 5) иметь свои символы (эмблему, вымпел, значок и другие).

Статья 23. Материально-финансовая основа деятельности общественных объединений

Общественные объединения могут иметь в собственности любое имущество, необходимое им для материального обеспечения деятельности, предусмотренной уставом, за исключением объектов, которые согласно закону могут находиться только в собственности государства.

Денежные средства общественных объединений формируются из:

- 1) вступительных и членских взносов (если их уплата предусмотрена уставом);
- 2) добровольных пожертвований;
- 3) поступлений от проведения лекций, выставок, спортивных и других мероприятий, лотерей;
- 4) доходов от производственно-хозяйственной деятельности;
- 5) иных не запрещенных законодательством поступлений.

Средства и имущество общественных объединений не могут перераспределяться между членами этих объединений и используются только для выполнения уставных целей и задач; допускается использование общественными объединениями своих средств на благотворительные цели, даже если это не указано в уставах.

Статья 24. Защита прав общественных объединений

Защита прав и законных интересов общественных объединений осуществляется в судебном порядке, если иное не предусмотрено законодательными актами.

РАЗДЕЛ IV. КОНТРОЛЬ ЗА СООТВЕТСТВИЕМ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОБЩЕСТВЕННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ И УСТАВАМ. ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА

Статья 25. Контроль за соответствием деятельности общественных объединений законодательству и уставам

Надзор за соответствием деятельности общественных объединений Конституции Республики Беларусь и законам Республики Беларусь осуществляют Генеральный прокурор Республики Беларусь и подчиненные ему прокуроры.

Контроль за соответствием деятельности общественных объединений их уставам осуществляют органы, зарегистрировавшие данные объединения.

Должностные лица органов, зарегистрировавших общественные объединения, в пределах своих обязанностей имеют право участвовать во всех мероприятиях этих объединений, знакомиться с их документами и решениями, требовать и получать информацию по вопросам уставной деятельности общественного объединения.

Контроль за финансовой деятельностью общественных объединений, в том числе за источниками их доходов, размерами полученных ими средств и уплатой налогов осуществляют государственные налоговые органы.

Иное вмешательство в деятельность общественных объединений запрещается.

Статья 26. Ответственность за нарушение законодательства

Общественные объединения, должностные лица и граждане за нарушения настоящего Закона несут ответственность в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Общественное объединение, нанешее незаконными действиями материальный или моральный ущерб гражданам или юридическим лицам, обязано возместить причиненный ущерб в порядке, предусмотренном законодательством Республики Беларусь.

Статья 27. Виды взысканий

За нарушение настоящего Закона в отношении общественных объединений могут быть применены следующие виды взысканий:

- 1) письменное предупреждение;
- 2) ликвидация общественного объединения.

Статья 28. Письменное предупреждение

В случае совершения общественным объединением действий, противоречащих требованиям настоящего Закона, кроме случаев, когда нарушение влечет за собой ликвидацию объединения по решению суда, нарушения иных актов законодательства, а также требований устава, касающихся целей, задач и методов деятельности объединения, руководящему органу этого общественного объединения выносятся регистрирующим органом письменное предупреждение.

Предупреждение выдается либо направляется по почте руководящему органу общественного объединения не позднее чем в трехдневный срок после его вынесения.

Статья 29. Ликвидация общественного объединения

Общественное объединение ликвидируется по решению суда в случаях:

- 1) совершения объединением действий, указанных в статье 3 настоящего Закона;
- 2) повторного в течение года совершения действий, за которые было вынесено письменное предупреждение;
- 3) если при регистрации общественного объединения со стороны его учредителей были допущены нарушения настоящего Закона.

**РАЗДЕЛ V. МЕЖДУНАРОДНЫЕ СВЯЗИ
ОБЩЕСТВЕННЫХ ОБЪЕДИНЕНИЙ.
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ДОГОВОРЫ**

Статья 30. Международные связи общественных объединений

Общественные объединения в соответствии с их уставами могут вступать в международные общественные объединения, участвовать в создании международных союзов общественных объединений, поддерживать прямые международные контакты и связи, заключать соответствующие соглашения и предпринимать иные шаги, не противоречащие законодательству Республики Беларусь и ее международным обязательствам.

Статья 31. Деятельность организационных структур общественных объединений иностранных государств на территории Республики Беларусь

Филиалы, отделения, представительства и другие организационные структуры общественных объединений иностранных государств создаются и действуют на территории Республики Беларусь в соответствии с настоящим Законом и иными актами законодательства Республики Беларусь.

Статья 32. Международные договоры

Если международным договором Республики Беларусь установлены иные правила, чем те, которые содержатся в настоящем Законе, применяются правила международного договора.

Президент Республики Беларусь А.ЛУКАШЕНКО.

4 октября 1994 г., г.Минск.
№ 3254—XII.

**П О С Т А Н О В Л Е Н И Е
ВЕРХОВНОГО СОВЕТА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

**504 О введении в действие Закона Республики
Беларусь "Об общественных объединениях"**

Верховный Совет Республики Беларусь постановляет:

1. Ввести в действие Закон Республики Беларусь "Об общественных объединениях" со дня его опубликования.

До приведения законодательства Республики Беларусь в соответствие с названным Законом акты действующего законодательства применяются в той части, в которой они не противоречат настоящему Закону.

2. Поручить Кабинету Министров Республики Беларусь в шестимесячный срок:

внести в Верховный Совет Республики Беларусь предложения по приведению законодательных актов Республики Беларусь в соответствие с Законом Республики Беларусь "Об общественных объединениях";

привести решения Правительства Республики Беларусь в соответствие с настоящим Законом;

обеспечить пересмотр и отмену министерствами и ведомствами республики их нормативных актов, противоречащих указанному Закону;

определить порядок публикации сообщений о регистрации или ликвидации общественных объединений.

3. Министерству юстиции Республики Беларусь, управлениям юстиции исполнительных комитетов областных и Минского городского Советов депутатов в соответствии с настоящим Законом провести до 1 апреля 1995 года перерегистрацию ранее зарегистрированных общественных объединений.

Министерству юстиции Республики Беларусь временно до принятия соответствующего законодательного акта зарегистрировать новый Устав Торгово-промышленной палаты Республики Беларусь с сохранением ее названия.

4. Контроль за исполнением настоящего Постановления возложить на Комиссию Верховного Совета Республики Беларусь по вопросам гласности, средств массовой информации и прав человека.

Председатель Верховного Совета Республики Беларусь М.ГРИБ.

4 октября 1994 г., г.Минск.
№ 3255—XII.

505 О связи

Настоящий Закон устанавливает права и обязанности государственных органов, субъектов хозяйствования по управлению, владению и распоряжению средствами связи и оказанию услуг связи. Закон защищает интересы пользователей услугами связи.

Статья 1. Назначение связи

Связь является одной из основных частей хозяйственной и социальной инфраструктуры Республики Беларусь и предназначена для удовлетворения нужд государственных органов, юридических и физических лиц в услугах электрической и почтовой связи.

Сеть электрической связи — это комплекс технических средств, обеспечивающих передачу и прием сигналов, отражающих звуки, изображения, письменный текст, знаки или сообщения любого рода, по проводной, оптической, радиосистеме или иных электромагнитных системах.

Сеть почтовой связи — это целостная система предприятий связи и транспорта, обеспечивающих прием, обработку, перевозку и доставку почтовых отправлений, пенсий и пособий, а также распространение периодической печати и оказание иных дополнительных услуг.

Статья 2. Законодательство Республики Беларусь о связи

Законодательство Республики Беларусь о связи состоит из Конституции, настоящего Закона и иных нормативных актов.

Правила оказания услуг связи, использования средств связи и частотного ресурса утверждаются в порядке, определяемом законодательством Республики Беларусь.

Статья 3. Собственность на сети и средства связи

На территории Республики Беларусь субъекты хозяйствования, осуществляющие услуги связи, создаются на основе разнообразных форм собственности.

Сети электрической связи могут находиться в собственности государства, а также в собственности юридических и физических лиц.

Исключительное право создания сети почтовой связи в Республике Беларусь с использованием знаков почтовой оплаты принадлежит государству в порядке, определяемом законодательством Республики Беларусь.

Имущество государственных предприятий связи относится исключительно к республиканской собственности.

Статья 4. Государственное управление связью

Государственное управление связью в Республике Беларусь осуществляется специально уполномоченным Кабинетом Министров Республики Беларусь органом исполнительной власти*.

Орган управления связью имеет право контроля за состоянием всех сетей электросвязи, имеющих выход на общегосударственные сети электросвязи, в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Координацию межведомственных вопросов в области развития связи и информатики осуществляет Межведомственный координационный совет при органе управления связью. Состав этого Совета и положение о нем утверждаются Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Статья 5. Радиочастотный ресурс и геостационарная орбита

Радиочастотный ресурс и геостационарная орбита представляют собой ограниченные природные ресурсы, управление использованием которых является исключительным правом государства.

Разработку и реализацию политики в области планирования, распределения и эффективного использования радиочастотного ресурса, а также обеспечение электромагнитной совместимости радиоэлектронных средств осуществляет Государственная комиссия по радиочастотам, состав и положение о которой утверждаются Кабинетом Министров Республики Беларусь.

Международно-правовая защита частотно-территориальных присвоений радиоэлектронных средств, а также радиочастот и пунктов размещения геостационарных космических станций, принадлежащих Республике Беларусь, обеспечивается государственными органами в соответствии с международными договорами.

Радиоэлектронные средства связи, являющиеся источником электромагнитного излучения, подлежат регистрации органами Государственной инспекции Республики Беларусь по электросвязи. Порядок их регистрации определяется законодательством Республики Беларусь.

* В дальнейшем — орган управления связью.

Деятельность юридических и физических лиц в области связи в Республике Беларусь, а также использование радиочастотного ресурса осуществляются на основе лицензий (специальных разрешений).

Порядок лицензирования устанавливается законодательством Республики Беларусь. В том числе законодательством может быть установлено ограничение конкуренции на отдельные виды деятельности в области связи путем выдачи ограниченного количества лицензий.

Средства связи общего пользования, радиоэлектронные средства связи индивидуального пользования с радиоизлучением, кроме радиолюбительской аппаратуры, работающей в разрешенных диапазонах, подлежат сертификации.

Юридические и физические лица, занимающиеся деятельностью в области связи без лицензий или с нарушением порядка их использования, а также без необходимых сертификатов, несут ответственность в соответствии с действующим законодательством.

Статья 7. Ведомственная связь, связь юридических и физических лиц

Для удовлетворения производственных и иных нужд государственные предприятия, учреждения и организации могут создавать необходимые собственные виды связи, радионавигации, сигнализации (ведомственную связь) в порядке, установленном законодательством Республики Беларусь.

Юридические и физические лица, в том числе и иностранные, также могут создавать необходимые собственные виды связи в том же порядке, что и государственные предприятия, учреждения и организации.

Ведомственные сети и средства связи, сети и средства связи юридических и физических лиц могут быть включены в государственную сеть связи.

К государственной сети связи допускается подключение только сертифицированных в установленном порядке средств связи.

При несоблюдении правил технической эксплуатации владельцами ведомственных сетей и средств связи, а также сетей и средств связи, принадлежащих юридическим и физическим лицам, государственные предприятия связи имеют право отключать эти сети и средства связи от государственной сети.

Правительственная связь является специальной системой связи, функционирующей в интересах органов государственной власти в порядке, определяемом законодательством Республики Беларусь.

Статья 8. Использование земель связи

Субъектам хозяйствования, осуществляющим свою деятельность в области связи, земельные участки предоставляются в порядке и на условиях, определенных Кодексом Республики Беларусь о земле и иным законодательством Республики Беларусь, в размерах, необходимых для осуществления их деятельности.

Субъекты хозяйствования в соответствии с законодательством Республики Беларусь имеют право прокладывать коммуникации связи через мосты, туннели, улицы, сооружения, коллекторы, запретные зоны, леса.

Статья 9. Охрана средств, сооружений связи и радиочастотного ресурса

Средства, сооружения связи и радиочастотный ресурс находятся под охраной государства.

В целях обеспечения эксплуатации технических средств, бесперебойной работы и сохранности систем связи, сооружений и иных объектов связи устанавливаются охранные зоны и создаются просеки в лесах.

Порядок охраны средств, сооружений связи и радиочастотного ресурса определяется законодательством Республики Беларусь.

Местные Советы депутатов, исполнительные и распорядительные органы обязаны безотлагательно оказывать предприятиям связи содействие в ликвидации аварий, вызванных стихийными бедствиями, и в восстановлении средств связи, выделяя в случае необходимости рабочую силу, транспортные и иные технические средства с компенсацией им затрат в установленном порядке.

Статья 10. Развитие средств связи

Финансирование развития, реконструкции сетей и средств связи общего пользования осуществляется за счет ассигнований, направляемых на развитие инфраструктуры.

При проектировании новых и реконструкции существующих общественных строений, сооружений и жилых домов исполнительные и распорядительные органы, министерства, государственные комитеты, ведомства и субъекты хозяйствования обязаны предусматривать по согласованию с соответствующими предприятиями связи телефонизацию и радиофикацию этих

строений, сооружений и жилых домов по установленным нормам, а также обустройство абонентских почтовых шкафов (ящиков) в подъездах жилых домов, имеющих два и более этажей, и обеспечивать выполнение этих работ наравне с иными коммуникациями.

Статья 11. Тайна корреспонденции, телефонных и других сообщений

Тайна корреспонденции, телефонных и других сообщений охраняется законом.

Работники предприятий связи обязаны сохранять тайну переписки лиц, пользующихся услугами связи, не нарушать тайну телефонных разговоров, телеграфных и других сообщений, если иное не предусмотрено законом.

Работники предприятий связи, должностные и иные лица, допустившие нарушения указанных положений, привлекаются к ответственности в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Статья 12. Льготы и привилегии при пользовании средствами связи

Для ряда должностных лиц Республики Беларусь, иных государств и международных организаций в соответствии с законодательством Республики Беларусь и международными соглашениями могут устанавливаться привилегии при пользовании государственной почтовой, телефонной, телеграфной и другими видами связи.

Перечень должностных лиц и порядок пользования средствами связи определяются Кабинетом Министров Республики Беларусь, а также международными соглашениями.

Для отдельных категорий граждан законодательством Республики Беларусь могут устанавливаться льготы, касающиеся предоставления, пользования и оплаты услуг связи.

Статья 13. Тарифы на услуги связи

Тарифы на услуги связи устанавливаются в порядке, определяемом законодательством Республики Беларусь.

При установлении льгот по оплате услуг связи в соответствии с законодательством Республики Беларусь компенсирование предприятиям связи недополученных сумм доходов осуществляется из республиканского бюджета, а в остальных случаях производится юридическими лицами или органами, устанавливающими льготы.

Статья 14. Использование транспортных средств

Субъекты хозяйствования в области связи имеют преимущественное право на использование железнодорожного, морского, речного, воздушного и автомобильного транспорта общего пользования для перевозки почты по назначению, а также аварийно-восстановительных команд и технических средств с оплатой за счет средств соответствующих предприятий связи.

Транспортные средства, принадлежащие государственным предприятиям связи и используемые для технологических нужд, не могут быть использованы иными предприятиями, учреждениями и организациями для проведения работ, не относящихся к деятельности предприятий связи.

Статья 15. Издание знаков почтовой оплаты

Исключительное право на издание знаков почтовой оплаты принадлежит органу управления связью.

Органом управления связью устанавливаются образцы знаков почтовой оплаты, их номиналы и тиражи, организуется издание и распространение этих знаков.

Статья 16. Право пользования связью

Любому физическому и юридическому лицу на территории Республики Беларусь гарантируется право пользования государственными сетями связи общего назначения при условии соблюдения устанавливаемых законодательством Республики Беларусь правил пользования средствами связи.

Сообщения, касающиеся безопасности человеческой жизни на море, земле, в воздухе и космическом пространстве, включая эпидемиологические сообщения, должны передаваться в приоритетном порядке в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Кабинет Министров Республики Беларусь при стихийных бедствиях, эпидемиях, эпизоотиях и иных чрезвычайных обстоятельствах имеет право приостановления деятельности любых сетей и средств связи, а также приоритетного использования любых сетей и средств связи независимо от их принадлежности.

Статья 17. Ответственность при оказании услуг связи

Субъекты хозяйствования, предоставившие услуги связи, несут материальную ответственность перед клиентом за их невыполнение или ненадлежащее выполнение, кроме случаев, предусмотренных статьей 18 настоящего Закона или международными конвенциями, соглашениями и их исполнительными регламентами.

Статья 18. Освобождение от ответственности

Предприятия, предоставляющие услуги связи, освобождаются от ответственности:

за ущерб, нанесенный вследствие непреодолимой силы*;

если повреждение или уничтожение почтового отправления произошло по вине отправителя;

если повреждение или уничтожение почтового отправления произошло вследствие его особенных свойств;

если почтовое отправление получено клиентом в установленном порядке;

если почтовое, документальное отправление уничтожено, конфисковано на основаниях, установленных законодательством Республики Беларусь.

Статья 19. Порядок выдачи информации о почтовых отправлениях и передаваемых сообщениях

Информация о почтовых отправлениях или сообщениях, передаваемая по сети электросвязи, может выдаваться предприятием, предоставляющим услуги связи, только отправителю, адресату или их представителям, а также соответствующим государственным органам в предусмотренных законом случаях.

Статья 20. Ограничения в пересылке почтовых отправлений

Кабинет Министров Республики Беларусь имеет право устанавливать временные ограничения на прием почтовых отправлений.

В случаях, если возникают подозрения о наличии в почтовом отправлении запрещенных к пересылке веществ или предметов, работники предприятия связи имеют право требовать от отправителя предъявления почтовой посылки или бандероли в раскрытом виде. В случае несогласия отправителя работник предприятия связи имеет право отказать в приеме отправления.

Статья 21. Таможенный контроль почтовых отправлений

Международные почтовые отправления во время перемещения через таможенную границу Республики Беларусь предприятиями связи должны предъявляться для контроля таможенным органам.

* Под непреодолимой силой в настоящем Законе подразумеваются возникшие независимо от воли предприятия, предоставившего услуги связи, технические препятствия или перебои в оказании услуг связи в результате стихийного бедствия, катастрофы или иных чрезвычайных происшествий, которых тот, кто предоставил услуги связи, не мог предусмотреть или предотвратить.

Порядок перемещения вещей через таможенную границу в международных почтовых отправлениях определяется законодательством Республики Беларусь.

Статья 22. Учетно-отчетное время, употребляемое в связи

В технических процессах передачи сообщений и информации юридическими и физическими лицами на территории Республики Беларусь употребляется единое учетно-отчетное время — белорусское.

В международной связи учетно-отчетное время определяется международными договорами.

Статья 23. Международное сотрудничество

Международное сотрудничество в области связи регулируется международными договорами.

Если международными договорами Республики Беларусь установлены иные правила, чем содержащиеся в настоящем Законе, то применяются правила международных договоров.

Статья 24. Ответственность за нарушение законодательства Республики Беларусь о связи

Лица, нарушающие требования законодательства Республики Беларусь о связи, привлекаются к ответственности в соответствии с действующим законодательством.

Президент Республики Беларусь А.ЛУКАШЕНКО.

5 октября 1994 г., г.Минск.
№ 3273—XII.

ПО С Т А Н О В Л Е Н И Е ВЕРХОВНОГО СОВЕТА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

506 О порядке введения в действие Закона Республики Беларусь "О связи"

Верховный Совет Республики Беларусь постановляет:

1. Ввести в действие Закон Республики Беларусь "О связи" с 1 января 1995 года.

2. Установить, что до приведения законодательства Республики Беларусь в соответствие с указанным Законом акты действующего законодательства применяются в той части, в которой они не противоречат данному Закону.

3. Кабинету Министров Республики Беларусь до 1 апреля 1995 года:

представить в Верховный Совет Республики Беларусь предложения о приведении действующих законодательных актов Республики Беларусь в соответствие с данным Законом;

установить порядок лицензирования деятельности юридических и физических лиц в области связи, а также использования радиочастотного ресурса;

разработать порядок регистрации радиоэлектронных средств связи, являющихся источником электромагнитного излучения;

определить и утвердить порядок охраны средств, сооружений связи и частотного ресурса;

установить порядок контроля за состоянием всех сетей электросвязи, имеющих выход на общегосударственные сети электрической связи;

принять иные необходимые решения, обеспечивающие реализацию данного Закона;

привести решения Правительства Республики Беларусь в соответствие с данным Законом;

обеспечить пересмотр и отмену министерствами, государственными комитетами и ведомствами Республики Беларусь нормативных актов, противоречащих данному Закону.

Председатель Верховного Совета Республики Беларусь М.ГРИБ.

5 октября 1994 г., г.Минск.
№ 3274—XII.

ЗАКОН РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

507 О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь

Настоящий Закон, исходя из Конституции Республики Беларусь, регулирует общественные отношения по установлению организационно-правовых и экономических основ накопления, учета, хранения и использования документов Национального архивного фонда Республики Беларусь.

Глава I. ОБЩИЕ ПОЛОЖЕНИЯ

Статья 1. Законодательство Республики Беларусь о Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь

Законодательство Республики Беларусь о Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь состоит из настоящего Закона и других актов законодательства Республики Беларусь.

Статья 2. Национальный архивный фонд Республики Беларусь

Национальный архивный фонд Республики Беларусь — это совокупность документов, созданных в Беларуси в процессе государственной, экономической, общественно-политической, социально-культурной деятельности на различных этапах развития государства. Документы Национального архивного фонда Республики Беларусь являются историческим и

культурным наследием, достоянием народа Беларуси, его документальной памятью и служат удовлетворению нужд общества и государства, реализации прав и законных интересов граждан. Документы Национального архивного фонда Республики Беларусь хранятся в государственных архивах, в том числе ведомственных, архивах негосударственных предприятий, учреждений, организаций и частных архивах физических лиц.

Статья 3. Архивы в Республике Беларусь

Основными видами архивов Республики Беларусь являются государственные, ведомственные архивы, архивы негосударственных предприятий, учреждений, организаций и частные архивы физических лиц.

Под государственным архивом понимается государственное архивное учреждение, осуществляющее прием и постоянное хранение архивных документов в интересах пользователей.

Под ведомственным архивом понимается государственное архивное учреждение или структурное подразделение, хранящие документы на протяжении определенного срока на своем предприятии, в учреждении и организации.

Под архивом негосударственных предприятий, организаций и учреждений понимается архивное учреждение, осуществляющее прием и постоянное хранение архивных документов, за исключением документов по личному составу, зарегистрированное в установленном законом порядке.

Под частным архивом понимается комплекс архивных документов, созданных лицом, семьей, родом либо приобретенных им (ими) на законных основаниях, находящихся в его (их) владении и зарегистрированных в установленном порядке Государственной архивной службой Республики Беларусь.

Статья 4. Обязанности юридических и физических лиц в формировании Национального архивного фонда Республики Беларусь

Государственные органы, предприятия, учреждения и организации независимо от форм собственности, общественные объединения, а также физические лица обязаны обеспечивать накопление, учет, хранение и использование архивных документов в соответствии с требованиями, изложенными в настоящем Законе и других актах законодательства Республики Беларусь.

Глава II. **НАЦИОНАЛЬНЫЙ АРХИВНЫЙ ФОНД РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

Статья 5. **Состав Национального архивного фонда Республики Беларусь**

Национальный архивный фонд Республики Беларусь состоит из документов, собранных в процессе деятельности предприятий, учреждений, организаций, существовавших и существующих на территории Республики Беларусь и за ее пределами. Сюда относятся документы:

высших и местных государственных органов, прокуратуры, органов государственной безопасности, внутренних дел, обороны и их учебных заведений, нотариата, загсов;

предприятий промышленности, сельского хозяйства и других отраслей экономики независимо от форм собственности;

учреждений и организаций науки, культуры, образования, здравоохранения, кинематографии, телевидения, радио и печати;

профессиональных союзов, кооперативных, творческих и других общественных объединений;

учреждений религиозных организаций включительно до отделения церкви от государства;

предприятий, учреждений и организаций Республики Беларусь, находившихся и находящихся за пределами территории Республики Беларусь;

представительств Республики Беларусь при международных организациях;

архивов, национализированных государством;

частных архивов;

иные документы, поступившие в собственность Республики Беларусь.

К Национальному архивному фонду Республики Беларусь относятся также архивные документы, хранящиеся за пределами территории Республики Беларусь и в соответствии с международными соглашениями подлежащие возвращению в Беларусь.

Источники формирования Национального архивного фонда Республики Беларусь утверждаются один раз в пять лет по представлению соответствующих учреждений Государственной архивной службы Республики Беларусь; по объектам, находящимся в республиканской собственности, — Кабинетом Министров Республики Беларусь; по объектам, находящимся в

коммунальной собственности, — местными исполнительными и распорядительными органами.

Национальный архивный фонд Республики Беларусь также пополняется путем дарения, получения в наследство, покупки ценных документов, находящихся в собственности юридических лиц, в частной собственности граждан Республики Беларусь, а также поступивших из других государств.

Статья 6. Виды документов, включаемых в состав Национального архивного фонда Республики Беларусь

В состав Национального архивного фонда Республики Беларусь включаются законодательные акты, указы и распоряжения Президента Республики Беларусь, постановления и распоряжения Кабинета Министров Республики Беларусь, приказы, инструкции и постановления министерств, ведомств, материалы прокуратуры и судов, управленческая, статистическая, научная, технологическая, нормативно-техническая, проектная, конструкторская, патентная, картографическая, геологическая, телеметрическая, коммерческая и машиночитаемая документация, кино-, фото-, фонодокументы, художественные киноленты, видеозаписи, научные, литературные, художественные, музыкальные и другие рукописи, рисунки, дневники, мемуары, документы по личному составу и другие виды документов.

Порядок отнесения документов к составу Национального архивного фонда Республики Беларусь устанавливается настоящим Законом.

Статья 7. Свод Национального архивного фонда Республики Беларусь

Республиканские органы по архивам и делопроизводству в целях сохранения исторического прошлого и современности белорусского народа ведут Свод Национального архивного фонда Республики Беларусь*.

Свод является банком обобщающей информации о составе и содержании документов Национального архивного фонда Республики Беларусь. Свод содержит сведения о документах, хранящихся в государственных, в том числе ведомственных архивах, являющихся источниками формирования Национального архивного фонда Республики Беларусь. Для Свода представляются учетные документы установленной формы, периодичность которых определяется органами государственного управления архивным делом.

* В дальнейшем — Свод.

Органы государственного управления архивным делом обязаны обеспечивать возможность использования информации Свода в государственной, общественно-политической, экономической и социально-культурной жизни Республики Беларусь.

В Свод включаются также сведения о наиболее значительных для истории и культуры Республики Беларусь документах частных архивов.

Статья 8. Государственный архивный фонд Республики Беларусь

Государственный архивный фонд Республики Беларусь включает в себя документы государственных органов, государственных предприятий, учреждений и организаций независимо от времени их создания, документы, переданные на государственное хранение юридическими лицами негосударственных форм собственности, физическими лицами, архивами иностранных государств, а также документы, конфискованные и реквизируемые в установленном законодательством порядке и переданные в государственные архивы.

Государственный архивный фонд Республики Беларусь входит в состав Национального архивного фонда Республики Беларусь.

Порядок создания Государственного архивного фонда Республики Беларусь, накопления, учета, хранения и использования документов, входящих в его состав, регулируется настоящим Законом.

Статья 9. Архивные фонды предприятий, учреждений и организаций негосударственных форм собственности, религиозных организаций и общественных объединений

Документы частных, кооперативных, арендных и других предприятий, учреждений и организаций негосударственных форм собственности, общественных объединений, религиозных и других организаций, находящихся на территории Республики Беларусь, составляют негосударственную часть Национального архивного фонда Республики Беларусь.

Статья 10. Частные архивные фонды

Документы, образовавшиеся в процессе жизни и деятельности одного лица, семьи, рода, собранные либо приобретенные ими путем получения в наследство и не переданные в собственность государства, составляют частные архивные фонды граждан и являются частью Национального архивного фонда Республики Беларусь.

Статья 11. Документы по личному составу

Государственные органы, предприятия, учреждения и организации независимо от форм собственности, общественные организации и объединения обязаны вести документы по личному составу в целях обеспечения прав и личных интересов граждан.

Документы по личному составу и документальные памятники подлежат обязательному государственному страхованию за счет соответствующих юридических лиц.

Статья 12. Об историческом наследии Республики Беларусь, находящемся за пределами ее территории

Государство принимает меры к возвращению документов исторического наследия Республики Беларусь, оказавшихся за пределами ее территории, поощряет и финансирует поиск и возвращение на Родину собранных и исторически связанных с Республикой Беларусь документов.

Глава III. ПРАВО СОБСТВЕННОСТИ НА ДОКУМЕНТЫ НАЦИОНАЛЬНОГО АРХИВНОГО ФОНДА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Статья 13. Право собственности на документы Государственного архивного фонда Республики Беларусь

Документы, входящие в состав Государственного архивного фонда Республики Беларусь, являются собственностью государства и составляют государственную часть Национального архивного фонда Республики Беларусь. Они не могут быть объектом купли-продажи и иных сделок и выдаются только в пользование.

Статья 14. Право собственности на документы ведомственных архивов

Ведомственные архивы до передачи документов в государственные архивы на постоянное хранение имеют право на владение, пользование и распоряжение архивными документами. Документы ведомственных архивов не могут быть объектом купли-продажи и иных сделок по их отчуждению и должны по истечении сроков хранения бесплатно передаваться в государственные архивы.

Статья 15. Право собственности на документы юридических лиц, религиозных и других общественных организаций и объединений негосударственной части Национального архивного фонда

Архивные документы, являющиеся собственностью предприятий, учреждений и организаций негосударственных форм собственности, составляют негосударственную часть Национального архивного фонда Республики Беларусь и находятся в их владении, пользовании и распоряжении. Собственники названных архивных документов имеют право передать на добровольных началах бесплатно или за определенную плату в собственность государства принадлежащие им архивные документы либо поместить их на временное хранение в государственные архивы. При передаче документов на хранение в государственные архивы за собственником этих документов сохраняется право собственности на них и он компенсирует государственным архивам издержки по их хранению. Размер оплаты за хранение и порядок пользования собственником документами определяются соглашением между государственным архивом и собственником документов.

При передаче юридическим или физическим лицом права собственности на архивные документы новому собственнику последний обязан подписать с государственным архивом охранный обязательство. Без этого условия сделка считается недействительной. Порядок выдачи охранных обязательств и контроль за их исполнением определяются республиканскими органами по архивам и делопроизводству.

При несоблюдении требований охранных обязательств собственник документов может быть в установленном законом порядке полностью или частично лишен права собственности на архивные документы.

Статья 16. Право собственности на документы частных архивов

Собственник документов частных архивов имеет право на владение, пользование и распоряжение принадлежащими ему архивными документами, за исключением ограничений, предусмотренных настоящим Законом.

При передаче документов в собственность государства либо помещении на хранение в государственные архивы применяются правила, изложенные в статье 15 настоящего Закона.

Глава IV. ОРГАНИЗАЦИЯ И ПОРЯДОК ХРАНЕНИЯ ДОКУМЕНТОВ НАЦИОНАЛЬНОГО АРХИВ- НОГО ФОНДА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Статья 17. Порядок хранения документов Национального архивного фонда Республики Беларусь

Постоянное хранение документов Национального архивного фонда Республики Беларусь осуществляют государственные архивы, государственные музеи и библиотеки.

Документы Национального архивного фонда Республики Беларусь, а также здания и помещения архивных учреждений, принадлежащие на праве собственности государству, не подлежат приватизации.

Предприятия, учреждения и организации негосударственных форм собственности, общественные объединения и граждане могут осуществлять постоянное хранение документов Национального архивного фонда Республики Беларусь, за исключением документов по личному составу, либо передавать их по согласованию с учреждениями Государственной архивной службы Республики Беларусь на хранение в государственные архивы.

Статья 18. Ведомственное хранение документов Государственного архивного фонда Республики Беларусь в организациях — источниках комплектования

Документы Национального архивного фонда Республики Беларусь до передачи на постоянное хранение в государственные архивы или в другие государственные учреждения, которым право хранить такие документы предоставляется настоящим Законом, находятся на хранении в государственных органах, на государственных и общественных предприятиях, в учреждениях и организациях, общественных объединениях для использования в служебных, научных и других целях, а также для обеспечения прав и законных интересов граждан.

Для хранения этих документов и ведения работ с ними создаются ведомственные архивы, обеспечиваемые специальными помещениями, оборудованием, специалистами и необходимой учебно-методической литературой.

Устанавливаются следующие предельные сроки хранения документов в ведомственных архивах:

для документов высших государственных органов, Прокуратуры Республики Беларусь, Контрольной палаты Республики Беларусь, Национального банка Республики Беларусь,

руководящих органов общественных объединений, предприятий, учреждений и организаций, находящихся в собственности Республики Беларусь, — 15 лет;

для документов органов иностранных дел, государственной безопасности, внутренних дел, обороны Республики Беларусь — 30 лет;

для документов местных Советов депутатов, исполнительных и распорядительных органов, предприятий, учреждений и организаций областного подчинения — 10 лет, городского и районного подчинения — 5 лет;

для научно-технической документации — по миновании надобности, но не более 25 лет;

для записей актов гражданского состояния и нотариальных действий, документов по личному составу — 75 лет;

для кинофильмов, киножурналов, фотоснимков, фоно- и видеозаписей, машиночитаемых документов — 3 года.

Киноленты художественных кинофильмов передаются на хранение по окончании производства (в период тиражирования).

Республиканские органы по архивам и делопроизводству могут продлевать сроки хранения документов Национального архивного фонда Республики Беларусь министерствам, ведомствам и другим организациям путем выдачи лицензий в порядке и на условиях, определяемых Администрацией Президента Республики Беларусь.

Сроки ограничения доступа к документам частных архивов, поступившим в государственные архивы, могут быть обусловлены гражданами, передавшими их, но не должны превышать 75 лет с момента передачи.

Статья 19. Передача документов Национального архивного фонда Республики Беларусь на постоянное государственное хранение

По истечении установленных статьей 18 настоящего Закона сроков хранения документов Национального архивного фонда Республики Беларусь в министерствах, государственных комитетах, ведомствах, на государственных предприятиях, в учреждениях и организациях эти документы передаются ими в установленном комплекте и упорядоченном состоянии с соответствующим научно-справочным аппаратом на постоянное хранение в государственные архивные учреждения.

Порядок передачи документов Национального архивного фонда Республики Беларусь на постоянное хранение в государственные архивные учреждения определяется настоящим Законом.

Документы международных организаций, совместных предприятий, созданных с участием государственных структур Республики Беларусь, передаются на хранение в государственные архивные учреждения, если иное не предусмотрено международным соглашением.

Граждане, занимающиеся предпринимательской деятельностью, ведущие крестьянское (фермерское) хозяйство, могут передавать на хранение в государственные архивы по соглашению сторон документы о производственной и иной деятельности с целью сохранения этой информации для истории. Документы по личному составу подлежат передаче ими на хранение в государственные архивные учреждения в обязательном порядке в установленные статьей 18 настоящего Закона для указанной категории документов сроки.

Статья 20. Сеть государственных архивов, осуществляющих постоянное хранение документов Национального архивного фонда Республики Беларусь

Сеть государственных архивов, осуществляющих постоянное хранение документов Национального архивного фонда Республики Беларусь, состоит из республиканских, областных и зональных государственных архивов.

Государственные архивы создаются по решению Администрации Президента Республики Беларусь, местных исполнительных и распорядительных органов.

Национальный архив Республики Беларусь и республиканские государственные архивы являются республиканскими научно-методическими и научно-исследовательскими центрами по работе с документами Национального архивного фонда Республики Беларусь, областные — организационно-методическими центрами.

Статья 21. Право собственности на архивные документы при реорганизации либо ликвидации юридических лиц и утрате собственника

При реорганизации либо ликвидации предприятий, учреждений и организаций государственных форм собственности или в случае необеспечения фондодержателем сохранности документов их документальные фонды передаются на хранение в государственные архивы. В состав комиссий, создаваемых для передачи документов и имущества, включаются представители Государственной архивной службы Республики Беларусь и специалисты других юридических лиц.

При ликвидации предприятий, учреждений и организаций негосударственных форм собственности, не имеющих

правопреемника, органы, зарегистрировавшие их, обязаны принять меры по сохранности документов этих юридических лиц и совместно с архивными учреждениями определить порядок их дальнейшего хранения. При согласии органов Государственной архивной службы Республики Беларусь документы названных юридических лиц, имеющие научно-историческую ценность, могут передаваться на государственное хранение.

Архивные документы, утратившие собственника либо собственник которых в установленном законодательством порядке лишен права собственности на эти документы, передаются в Государственный архивный фонд Республики Беларусь через учреждения Государственной архивной службы Республики Беларусь.

Глава V. ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УЧЕТ И ОБЕСПЕЧЕНИЕ СОХРАННОСТИ ДОКУМЕНТОВ НАЦИОНАЛЬНОГО АРХИВНОГО ФОНДА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Статья 22. Организация государственного учета документов Национального архивного фонда Республики Беларусь

Документы Национального архивного фонда Республики Беларусь независимо от места их хранения подлежат централизованному государственному учету по фондам (коллекциям) и единицам хранения. Порядок государственного учета документов Национального архивного фонда Республики Беларусь устанавливается республиканскими органами по архивам и делопроизводству.

Статья 23. Обеспечение сохранности документов На- ционального архивного фонда Республики Бела- русь

Государственные органы, учреждения Государственной архивной службы Республики Беларусь, предприятия, учреждения, организации, общественные объединения и граждане, являющиеся собственниками (создателями) архивных документов, обязаны обеспечить сохранность этих документов, содержать в должном порядке здания и помещения архивов, организовывать их охрану, поддерживать необходимый технологический режим для хранения архивных документов, создавать страховые копии документов и фонды пользования.

Статья 24. Сохранность документальных памятников, находящихся в собственности граждан

Физические лица, имеющие в частной собственности документы, относящиеся к документальным памятникам, обеспечивают их сохранность и предоставляют их архивным учреждениям для снятия страховых копий. В случае отчуждения этих документов собственник сообщает об этом в государственные архивные учреждения, имеющие преимущественное право на их приобретение.

Если собственник названных документов не выполняет предписание Государственной архивной службы Республики Беларусь по созданию условий их хранения, а также в случае их отчуждения с нарушением преимущественного права государственных архивных учреждений на приобретение этих документов, учреждения Государственной архивной службы Республики Беларусь имеют право обратиться в суд для решения вопроса о передаче этих документов на государственное хранение.

Статья 25. Порядок уничтожения и утилизации архивных документов

Порядок уничтожения и утилизации архивных документов, не имеющих исторической ценности и утративших практическое значение, устанавливается Комитетом по архивам и делопроизводству Республики Беларусь. Для определения исторической ценности этой категории документов на предприятиях, в учреждениях и организациях создаются экспертные комиссии из представителей Государственной архивной службы Республики Беларусь, научных учреждений и других заинтересованных организаций.

Юридические и физические лица, являющиеся источниками формирования Национального архивного фонда Республики Беларусь, не имеют права уничтожать архивные документы без разрешения органов Государственной архивной службы Республики Беларусь.

Глава VI. ОРГАНИЗАЦИЯ И ВЕДЕНИЕ ДЕЛОПРОИЗВОДСТВА НА ПРЕДПРИЯТИЯХ, В УЧРЕЖДЕНИЯХ И ОРГАНИЗАЦИЯХ

Статья 26. Порядок ведения делопроизводства

В соответствии с установленным в республике порядком ведения делопроизводства разработка нормативно-методических документов, регламентирующих организацию и ведение делопроизводства в государственных органах, на предприятиях, в учреждениях и организациях независимо от

форм собственности, возлагается на республиканские органы по архивам и делопроизводству.

Предприятия, учреждения и организации независимо от форм собственности обязаны соблюдать нормы и требования, предъявляемые к порядку работы с документами, их обработке, движению и хранению.

Глава VII. ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ДОКУМЕНТОВ НАЦИОНАЛЬНОГО АРХИВНОГО ФОНДА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Статья 27. Основные направления деятельности архивных учреждений по использованию документов Национального архивного фонда Республики Беларусь

Использование информации, содержащейся в документах Национального архивного фонда Республики Беларусь, в целях удовлетворения нужд общества, государства и граждан архивные учреждения республики осуществляют путем:

информирования о документах Национального архивного фонда Республики Беларусь, которые могут быть использованы при решении государственных, хозяйственных, политических, научных и культурных задач;

выдачи справок, копий и выписок из документов;

публикации документов Национального архивного фонда Республики Беларусь в средствах массовой информации;

издания документальных сборников;

издания документов для изучения и использования;

организации выставок документов;

издания справочников о составе и содержании документов Национального архивного фонда Республики Беларусь.

Статья 28. Порядок пользования документами Национального архивного фонда Республики Беларусь

Документы Национального архивного фонда Республики Беларусь доступны для пользования со времени поступления их на хранение в государственные архивы, в том числе ведомственные.

Любой гражданин Республики Беларусь имеет право доступа к архивным документам для получения полной и объективной информации и несет ответственность за их сохранность, предусмотренную настоящим Законом.

Порядок пользования документами Национального архивного фонда Республики Беларусь в государственных архивах определяется на основании настоящего Закона государственными органами управления архивным делом, а документами Национального архивного фонда Республики Беларусь, находящимися на хранении в министерствах, государственных комитетах, ведомствах, на предприятиях, в учреждениях и организациях, — органами управления этих юридических лиц в соответствии с действующими правилами работы архивов.

Архивные учреждения обязаны хранить государственную, военную, служебную, коммерческую и иную тайну, содержащуюся в архивных документах и охраняемую законом. Ограничения доступа к архивным документам устанавливаются настоящим Законом и законодательством Республики Беларусь о государственных секретах.

Использование архивных документов запрещается или ограничивается, если имеются основания считать, что это:

- а) нанесет вред интересам Республики Беларусь;
- б) может нанести вред сохранности архивных документов (в данном случае выдается вместо оригинала копия);
- в) ведет к иному нарушению законодательства Республики Беларусь.

Ограничения в пользовании документами Национального архивного фонда Республики Беларусь, содержащими государственную, военную, коммерческую либо служебную тайну, устанавливаются на срок до 30 лет со времени их создания.

Граждане, являющиеся собственниками (создателями) архивных документов, имеют право обусловить неразглашение их содержания или ограничить доступ к ним на срок до 75 лет. Сроки ограничения доступа к документам частных архивов, поступившим в государственные архивы, могут быть обусловлены гражданами, передавшими их, но не должны превышать 75 лет с момента передачи. При передаче документов на хранение собственник (создатель) этих документов должен письменно предупредить архивное учреждение, какие сведения не подлежат разглашению.

Пользователь архивного документа вправе публиковать, оглашать и иным образом использовать архивный документ со ссылкой на место хранения документа, если доступ к нему не ограничен законом.

Статья 29. Отказ в доступе к архивным документам и порядок обжалования отказа

Отказ в доступе к архивному документу, пользовании им, его воспроизведении, выдаче по нему справок, копий возможен только на основаниях, предусмотренных статьей 28 настоящего Закона.

Решение об отказе в доступе к архивным документам принимается в каждом конкретном случае: по пункту "а" статьи 28 настоящего Закона — руководителем республиканского органа по архивам и делопроизводству либо его заместителем; по пунктам "б" и "в" части пятой статьи 28 настоящего Закона — руководителем архивного учреждения либо его заместителем.

Отказ в доступе к архивному документу сообщается гражданину не позднее трехдневного срока, а по поступившим письменным запросам гражданина либо организации — в 15-дневный срок, в особо сложных случаях — не позднее одного месяца со дня получения запроса.

Отказ в доступе к архивному документу может быть обжалован гражданином либо организацией должностному лицу или в суд.

Статья 30. Правовая защита информации, содержащейся в документах Национального архивного фонда Республики Беларусь

В целях защиты информации, содержащейся в документах Национального архивного фонда Республики Беларусь, государственные и ведомственные архивы, хранящие архивные документы, имеют право при выдаче гражданам копий документов Национального архивного фонда Республики Беларусь устанавливать условия их использования.

Авторам архивных документов личного происхождения и их наследодателям названные документы выдаются для использования без ограничений.

Потребителям информации предоставляется право использования документов путем публикации их в виде книг, факсимильных изданий, микрографических копий, проведения выставок документов, показа их по телевидению. Использование документов в коммерческих целях осуществляется на основании лицензий, порядок, форма и условия получения которых устанавливаются Администрацией Президента Республики Беларусь.

При коммерческом использовании документов право собственности на них сохраняется.

Глава VIII. ГОСУДАРСТВЕННОЕ УПРАВЛЕНИЕ НАЦИОНАЛЬНЫМ АРХИВНЫМ ФОНДОМ И АРХИВАМИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Статья 31. Государственное управление Национальным архивным фондом и архивами в Республике Беларусь

Государственное управление Национальным архивным фондом и архивами в Республике Беларусь возлагается на республиканские органы по архивам и делопроизводству, отделы по архивам и делопроизводству исполнительных комитетов областных и Минского городского Советов депутатов.

Статья 32. Государственная архивная служба Республики Беларусь. Задачи и основные направления ее деятельности

Государственную архивную службу Республики Беларусь составляют государственные архивы, органы государственного управления архивным делом, к которым относятся Комитет по архивам и делопроизводству Республики Беларусь, находящийся в подчинении Администрации Президента Республики Беларусь, отделы по архивам и делопроизводству исполнительных комитетов областных и Минского городского Советов депутатов.

Органы управления архивным делом и архивные учреждения Республики Беларусь финансируются за счет средств государственного бюджета Республики Беларусь.

На органы управления архивной службой и ее учреждения возлагаются обязанности по хранению документов государственной части Национального архивного фонда Республики Беларусь, обеспечению сохранности, централизованному государственному учету, комплектованию Государственного архивного фонда Республики Беларусь документами, их использованию, публикации в установленном порядке, а также по разработке и внедрению современных систем документирования управленческой деятельности, осуществлению контроля за состоянием и ведением делопроизводства в органах государственной власти, на предприятиях, в учреждениях и организациях независимо от форм собственности, оказанию им методической помощи в организации этой работы, подготовке и повышении квалификации кадров.

Органы Государственной архивной службы Республики Беларусь осуществляют контроль за безусловным соблюдением на территории республики всеми юридическими лицами

независимо от форм собственности, их ведомственной подчиненности, а также гражданами независимо от их гражданства законодательства Республики Беларусь по вопросам архивного дела и ведения делопроизводства.

Решения и указания органов управления архивным делом по вопросам работы архивов и организации делопроизводства являются обязательными для всех юридических и физических лиц.

Статья 33. Государственный контроль и надзор за сохранностью, учетом и использованием документов Национального архивного фонда Республики Беларусь

Государственный контроль за исполнением учреждениями Государственной архивной службы Республики Беларусь, министерствами, государственными комитетами, ведомствами, общественными объединениями, предприятиями, учреждениями и организациями независимо от форм собственности и гражданами обязанностей по сохранности, учету и использованию документов Национального архивного фонда Республики Беларусь осуществляется Советами депутатов, исполнительными и распорядительными органами.

Государственный надзор за соблюдением законодательства по архивному делу и ведению делопроизводства в Республике Беларусь, соблюдением установленных специальными правилами и инструкциями норм и принципов работы с документами возлагается на Государственную инспекцию архивов и делопроизводства, созданную в составе республиканских органов по архивам и делопроизводству.

Советы депутатов рассматривают на своих заседаниях вопросы, связанные с ведением делопроизводства и обеспечением сохранности документов на предприятиях и в организациях, находящихся на соответствующей территории.

Статья 34. Ведомственный контроль за сохранностью, учетом и использованием документов Национального архивного фонда Республики Беларусь

Ведомственный контроль за соблюдением установленного порядка накопления, обеспечения сохранности, учета и использования документов Национального архивного фонда Республики Беларусь на подведомственных предприятиях, в учреждениях, организациях и объединениях осуществляется соответствующими министерствами, ведомствами и центральными органами общественных объединений.

До передачи документов Национального архивного фонда Республики Беларусь в государственные архивы ответственность за их полноту и сохранность несут руководители предприятий, учреждений, организаций и объединений.

Глава IX. ФИНАНСИРОВАНИЕ И МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ АРХИВНЫХ УЧРЕЖДЕНИЙ

Статья 35. Финансирование и материально-техническое обеспечение архивных учреждений

Финансирование и материально-техническое обеспечение архивных учреждений государственного сектора осуществляется за счет средств государственного бюджета, а также средств, полученных от страхования и депозита документов Национального архивного фонда Республики Беларусь, и с иных законных источников.

Архивные учреждения негосударственных форм собственности и частные архивы содержатся за счет средств создавших их предприятий, учреждений, организаций, общественных объединений, граждан и иных источников.

Государственные органы, предприятия, учреждения и организации при проектировании и строительстве административных зданий обязаны предусматривать помещения для архивов, соответствующие условиям хранения архивных документов.

В возмещении издержек по хранению документов Национального архивного фонда Республики Беларусь участвуют фондодержатели. Порядок участия предприятий, учреждений и организаций в издержках по хранению архивных документов в государственных архивах устанавливается Администрацией Президента Республики Беларусь. Архивные учреждения могут оказывать платные услуги физическим и юридическим лицам по использованию имеющихся архивных документов в случаях, не запрещенных действующим законодательством, а также выполнять работы, связанные с обеспечением сохранности документов на предприятиях, в учреждениях и организациях.

Статья 36. Фонд развития архивов Республики Беларусь

Фонд развития архивов Республики Беларусь создается республиканскими органами по архивам и делопроизводству.

Глава X. МЕЖДУНАРОДНОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО В АРХИВНОМ ДЕЛЕ

Статья 37. Основные направления развития международного сотрудничества в архивном деле

Взаимоотношения между архивными учреждениями Республики Беларусь и других государств строятся на основании соглашений об их сотрудничестве.

Если международным договором Республики Беларусь установлены иные правила, чем те, которые содержатся в настоящем Законе, то применяются правила международного договора.

Органы государственного управления архивным делом в пределах своей компетенции и в определенном настоящим Законом порядке решают вопросы, вытекающие из международных договоров Республики Беларусь, и представляют ее в международных архивных организациях.

Государство содействует расширению контактов между архивными учреждениями Республики Беларусь и иностранных государств во взаимном использовании имеющихся архивных документов, если это не наносит вреда суверенитету Беларуси и интересам белорусского народа.

Статья 38. Вывоз архивных документов из Республики Беларусь

Вывоз из Республики Беларусь оригиналов документов Национального архивного фонда Республики Беларусь запрещается, за исключением временного вывоза для экспонирования на выставках в других государствах. Временный вывоз документов Национального архивного фонда Республики Беларусь за пределы республики осуществляется с разрешения республиканских органов по архивам и делопроизводству.

Статья 39. Ввоз в Республику Беларусь архивных документов из иностранных государств

Условия и порядок ввоза на территорию Республики Беларусь либо транзита через ее территорию архивных документов из иностранного государства определяются республиканскими органами по архивам и делопроизводству по взаимному соглашению.

Статья 40. Право доступа в архивы иностранных граждан и лиц без гражданства

При доступе в архивы граждане иностранных государств, а также лица без гражданства на территории Беларуси пользуются правами и исполняют обязанности наравне с

гражданами Республики Беларусь, если иное не предусмотрено Конституцией Республики Беларусь, законами Республики Беларусь и международными договорами.

Администрацией Президента Республики Беларусь могут быть установлены ограничения в ответ относительно юридических и физических лиц тех государств, в которых имеются специальные ограничения доступа граждан Республики Беларусь к их архивам.

Глава XI. ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАРУШЕНИЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА О НАЦИОНАЛЬНОМ АРХИВНОМ ФОНДЕ И АРХИВАХ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Статья 41. Ответственность за нарушение законодательства о Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь и иного законодательства Республики Беларусь по вопросам архивного дела

Юридические и физические лица, виновные в нарушении настоящего Закона и иного законодательства Республики Беларусь по вопросам архивного дела и делопроизводства, несут ответственность в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Государственные, ведомственные и частные архивы, обладающие правами юридических лиц, несут ответственность по всем обязательствам в пределах, установленных законодательством Республики Беларусь. За действия архивов, не пользующихся такими правами, несут ответственность юридические лица, в подчинении которых находятся эти архивы.

Статья 42. Материальная ответственность за повреждение либо уничтожение архивных документов

Имущественный вред, нанесенный в результате повреждения либо уничтожения архивных документов, подлежит взысканию с виновных физических либо юридических лиц в размере, определяемом судом с учетом заключения органов государственного управления архивным делом.

Предприятия независимо от форм собственности, производственная деятельность которых отрицательно влияет на архивные документы, что приводит к их повреждению либо уничтожению, компенсируют архивным учреждениям нанесенный вред.

Пользователь, виновный в повреждении архивного документа, лишается права пользования архивными документами данного архивного учреждения.

Президент Республики Беларусь А.ЛУКАШЕНКО.

6 октября 1994 г., г.Минск.
№ 3277—XII.

ПО С Т А Н О В Л Е Н И Е ВЕРХОВНОГО СОВЕТА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

508 О порядке введения в действие Закона Республики Беларусь "О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь"

Верховный Совет Республики Беларусь постановляет:

1. Ввести в действие Закон Республики Беларусь "О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь" со дня его опубликования.

2. Установить, что до приведения законодательства Республики Беларусь в соответствие с Законом Республики Беларусь "О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь" применяется действующее законодательство в той части, в которой оно не противоречит названному Закону.

3. Кабинету Министров Республики Беларусь в 1994 году:
представить в Верховный Совет Республики Беларусь предложения о приведении законодательных актов Республики Беларусь в соответствие с Законом Республики Беларусь "О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь", а также внести предложения о государственном обязательном страховании архивных документов по личному составу и документальных памятников;

привести решения Правительства Республики Беларусь в соответствие с Законом Республики Беларусь "О Национальном архивном фонде и архивах в Республике Беларусь";

обеспечить пересмотр и отмену министерствами, другими центральными органами управления Республики Беларусь нормативных актов, противоречащих указанному Закону;

принять необходимые решения по обеспечению практической реализации положений данного Закона.

Председатель Верховного Совета Республики Беларусь М.ГРИБ.

6 октября 1994 г., г. Минск.
№ 3278—XII.

Выданне Вяроўнага Савета Рэспублікі Беларусь
на беларускай і рускай мовах

Рэдакцыйна-выдавецкі аддзел Сакратарыята Вяроўнага Савета
Рэспублікі Беларусь

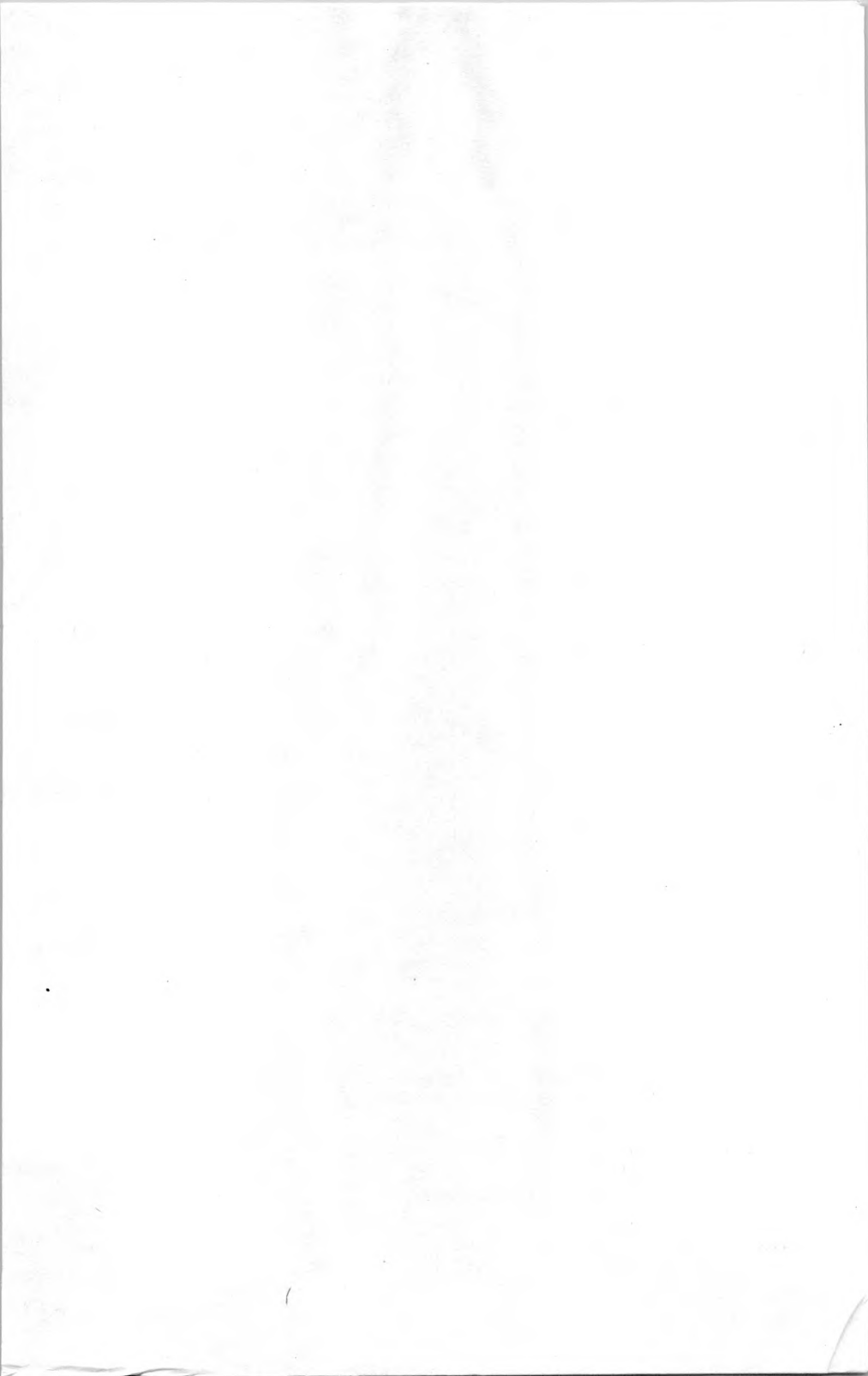
Адказы за выпуск А.САКУН.

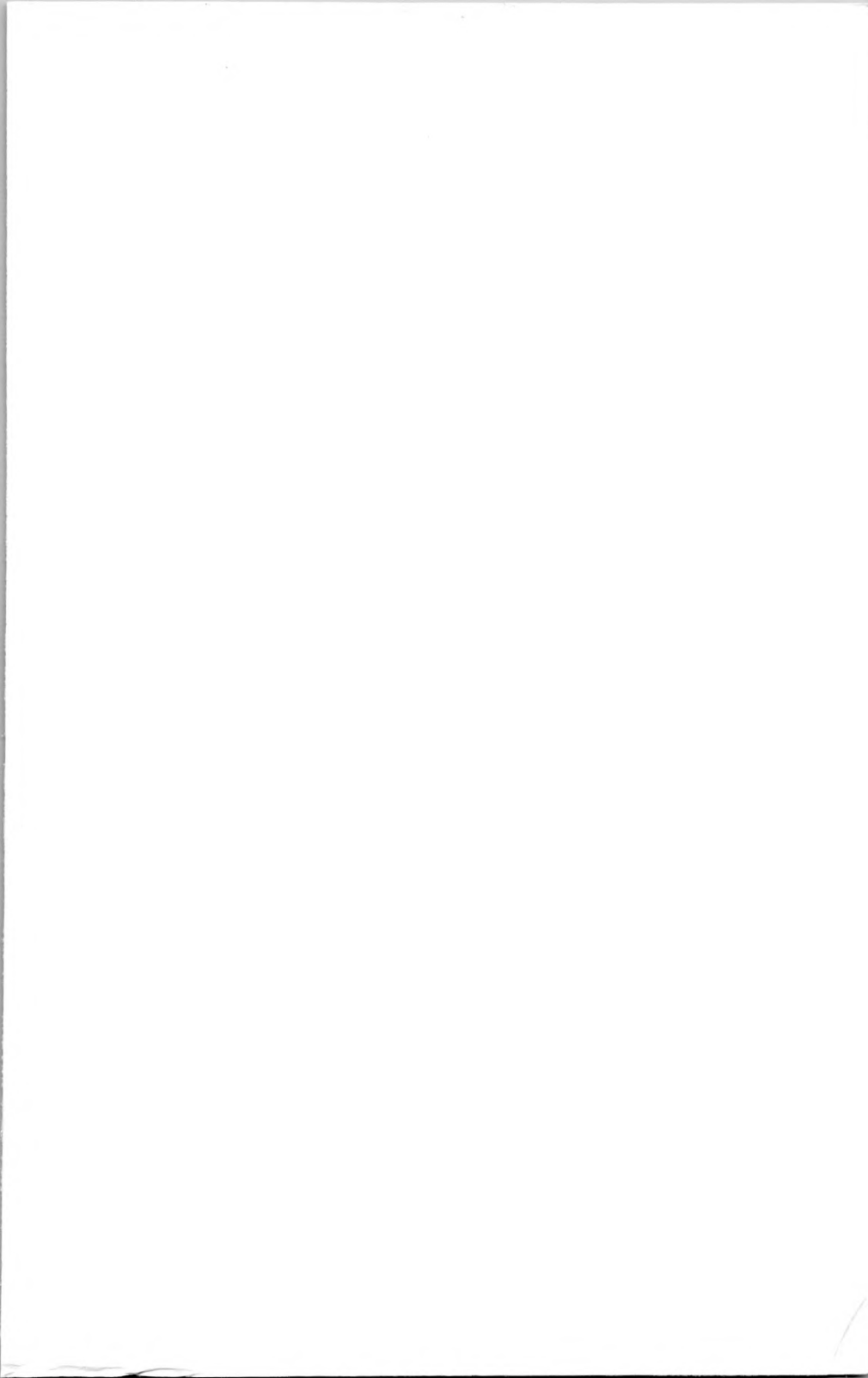
Камп'ютэрная вёрстка С.Зяленкіна.

220016, Мінск, вул. К.Маркса, 38. Тэлефон 29-30-61.

Падпісана ў друк 01.12.94. Фармат 60х90 ¹/₁₆. Папера афсетная. Афсетны
друк. Ум.друк.арк. 7,0. Тыраж 7600. Заказ 1487. Цана 500 р.

Мінскі ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга паліграфкамбінат МВПА імя
Я.Коласа. 220005, Мінск, вул. Чырвоная, 23.

500р.

Індэкс 75008

На беларускай і рускай мовах